

RESPUBLİKA

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

4 MART 2018-ci il BAZAR

№ 49 (6082)

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ, SOSIAL-İQTİSADİ QƏZET

WWW.RESPUBLICA-NEWS.AZ

Bolqarıstan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Rumen Radevə

Hörmətli cənab Prezident, Bolqarıstan Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə Bolqarıstan arasındakı ənənəvi dostluq münasibətləri, qarşılıqlı maraq doğuran əməkdaşlığımız xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq bundan sonra da ardıcıl şəkildə inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir.

Bu xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Bolqarıstan xalqına daim sülh və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 28 fevral 2018-ci il.

Mədəniyyət, gənclər və idman müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, mədəniyyət, gənclər və idman müəssisələrində çalışan işçilərin sosial müdafiəsini daha da gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən mədəniyyət, gənclər və idman müəssisələrində çalışan işçilərin Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq vəzifə (tarif) məaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 3 mart 2018-ci il.

Mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabitə sahələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabitə sahələrində çalışan işçilərin sosial müdafiəsini daha da gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabitə sahələrində çalışan işçilərin Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq vəzifə (tarif) məaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 3 mart 2018-ci il.

Meliorasiya, su təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, meliorasiya, su təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində çalışan işçilərin sosial müdafiəsini daha da gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən meliorasiya, su təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində çalışan işçilərin Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq vəzifə (tarif) məaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 3 mart 2018-ci il.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində yanğın nəticəsində çoxsaylı insanın həlak olması və xəsarət alması xəbəri bizi çox kədərləndirdi.

Zati-aliləri, bu hüznü vaxtda Sizə, qardaş Azərbaycan xalqına, həmçinin həlak olanların ailə üzvlərinə dərin hüznü başsağlığı verir və kədərinizə şərik olduğumu bildirirəm.

Həlak olanlara Ulu Tanrıdan rəhmət, onların yaxınlarına səbir diləyir, xəsarət alanların tezliklə sağlamlarını arzu edirəm.

Dərin hüznə,

Şavkat Mirziyoyev

Özbəkistan Respublikasının Prezidenti

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Bakıdakı Respublika Narkoloji Mərkəzinin binasında çoxlu sayda insanın həyatına son qoymuş yanğın barədə faciəli xəbər Dağıstanda ürəkəğrısı ilə qarşılıb. Bütün dağıstanlılar adından və şəxsən öz adımdan Azərbaycan Respublikasının rəhbərinə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına dərin hüznü başsağlığı verir, xəsarət alanların tezliklə sağlamlarını arzu edirəm. Biz Sizin kədərinizə şərikik.

Hörmətlə,

Vladimir Vasilyev

Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikasının rəhbəri vəzifəsini müvəqqəti icra edən

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Martın 2-də Bakıda baş vermiş faciəli hadisə barədə xəbər bizi çox kədərləndirdi.

Respublika Narkoloji Mərkəzində çoxsaylı insan tələfatı ilə nəticələnmiş yanğınla əlaqədar Həştərxan vilayətinin bütün sakinləri adından və şəxsən öz adımdan dərin hüznü başsağlığını qəbul edin.

Sizdən xahiş edirik həlak olanların doğmalarına və yaxınlarına onların kədərinə ürəkdən şərik olduğumuzu bildirin. Sizinlə bərabər ürəkdən kədərlənirik.

Hörmətlə,

Aleksandr Jilkin

Rusiya Federasiyasının Həştərxan vilayətinin qubernatoru

“Cənub Qaz Dəhlizi” infrastruktur layihəsinin tarixi əhəmiyyəti

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bildirib ki, bu layihə təkcə Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə kimi üç ənənəvi müttəfiqi deyil, daha çox ölkəni əhatə edən güclü regional əməkdaşlıq formatıdır

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyi və təchizatının şaxələndirilməsi üçün mühüm əhəmiyyətə malik ölkədir. Tərəflərin “Cənub Qaz Dəhlizi”ni tamamlamaq üçün ortaq öhdəliyi var. Enerji siyasəti Azərbaycanın Avropa İttifaqı təsisatları ilə yaxından əməkdaşlıq etdiyi məsələlər arasındadır. Bu gün genişmiqyaslı enerji layihəsi olan “Cənub Qaz Dəhlizi” uğurla həyata keçirilir. Layihənin dəyəri 40 milyard ABŞ dollarından artıqdır. Bakıda keçirilən “Cənub Qaz Dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin dördüncü toplantısındakı nitqində Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev bildirib ki, bu gün bizim artıq təkcə Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə kimi üç ənənəvi müttəfiqi deyil, daha çox ölkəni əhatə edən güclü regional əməkdaşlıq formatımız var.

Məlumat üçün bildirik ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin dördüncü toplantısında Türkiyə, Gürcüstan, Yunanıstan, Bolqarıstan, Albaniya və İtaliyadan olan ölkələrin energetika nazirləri və müxtəlif qurumların

temsilçiləri, ABŞ və Birləşmiş Krallıq hökumətlərinin enerji məsələləri üzrə xüsusi elçiləri, Rumıniya və Türkmənistan dan olan yüksək səviyyəli nümayəndələr iştirak etdilər. Bu faktın özü layihənin böyük önəmini nümayiş etdirir. Məlumdur

ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi dörd hissədən ibarətdir. Birinci hissə “Şahdəniz” qaz yatağının özü ilə bağlıdır. İkinci hissə Azərbaycanı Gürcüstanla birləşdirən Cənubi Qafqaz ixrac qaz boru kəmərinin genişləndirilməsidir. Üçüncü mühüm hissə qısaca olaraq TANAP adı ilə məşhur olan Trans-Anadolu Təbii Qaz Boru Kəməri layihəsidir. Dördüncü hissə isə TAP, yəni Trans-Adriatik qaz kəməridir. Hazırda “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi çərçivəsində işlər cədvəli qabaqlamaqla icra edilir. “Şahdəniz-2” yatağı üzrə 99 faizdən çoxu həyata keçirilib. Cənubi Qafqaz Boru Kəməri ilə bağlı işlər təxminən 95 faiz icra olunub. TANAP-ın icrasından 95 faiz həddindədir. TAP-ın icrasından 70 faiz əməl olunub. 20 il bundan əvvəl Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə ara-

de çalışan işçilərin Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq vəzifə (tarif) məaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılın.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 3 mart 2018-ci il.

Kənd təsərrüfatı, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, kənd təsərrüfatı, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahələrində çalışan işçilərin sosial müdafiəsini daha da gücləndirmək və onlara dövlət qayğısını artırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən kənd təsərrüfatı, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahələrində

1.14. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu;

1.15. Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. dövlət orqanlarının tabeliyində olan dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən qurumların dövlət qulluqçusu olmayan işçilərinin (Vahid Tarif Cədvəli əsasında əməkhaqqı alan işçilər istisna olmaqla) vəzifə məaşlarının orta hesabla 10 faiz artırılmasını təmin etsin;

2.2. bu Sərəncamın 1-ci hissəsində və 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulan qurumlarda çalışan rəhbər və digər işçilərin vəzifə məaşlarının yeni məbləğlərini təsdiq etsin;

2.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərinin iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasını iki ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.5. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrasını barədə üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.6. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu Sərəncama uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 3 mart 2018-ci il.

şında yaradılmış regional əməkdaşlıq həcifetən de regionumuzda və Avropada enerji sahəsində inkişafda mühüm rol oynadığını vurğulayan cənab İlham Əliyev bildirib ki, bu regional əməkdaşlıq təkcə nəhəng, genişmiqyaslı enerji layihələrinin həyata keçirilməsinə yol açmayıb, həm de regionumuzda sabitlik, proqnozlaşdırılma imkanı və çox səmimi əməkdaşlıq yaradıb.

Tərəfləş ölkələrlə əməkdaşlığın dərinləşməsi üçün rəhbər prinsipləri ortaya qoyan dövlətimizin başçısı bəyan edib ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” enerji sahəsində əməkdaşlıq layihəsidir və əməkdaşlığın necə olmalı olduğunu göstərir: “Əməkdaşlıq yalnız o zaman mümkündür ki, bütün tərəflər ondan faydalanınsın.

(davamı 3-cü səhifədə)

Sabirabad: Müasir tipli yeni xəstəxana əhalinin sağlamlığı keşiyində

Respublikamızın təkcə iri şəhərlərində deyil, ayrı-ayrı bölgələrdə də sürətli inkişafın şahidi olurdu. Belə bölgələrdən biri bərəkətli Muğan zonasında yerləşən Sabirabad rayonu. Son illərdə bu bölgədə yüz kilometrə yaxın asfalt yollar çəkilmiş, bir-birindən abad, yaşayışlı məişət, ticarət, istirahət, təhsil ocağı, sosial yönümlü obyektlər tikilib istifadəyə verilmişdir. Ötən ilin noyabr ayında dövlət başçımız cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə açılışı olan Sabirabad Rayon Mərkəzi Xəstəxanası bölgə əhalisinə ən gözəl hədiyyə oldu. Avropa standartları üslubunda tikilmiş yeni xəstəxana rayon əhalisinin sağlamlığına təminat verən müasir tibb ocağıdır. Xəstəxananın baş həkimi, tibb elmləri namizədi Yusif Quliyev yeni tibb ocağının təkcə Sabirabadda deyil, qonşu rayonlarda da əhali tərəfindən böyük razılıq hissi ilə qarşılandığını dedi:

ki, bu da rayonumuzda böyrək çatışmazlığından əziyyət çəkən xəstələrin təminatını ödəmək imkanındadır.

Baş həkim əlavə edir ki, səhiyyə ocağında 925 nəfər tibb işçisi çalışır. Onların 103 nəfəri həkim, 368 nəfəri orta tibb işçisi, 454 nəfəri kiçik tibb işçisi və texniki işçilərdən ibarətdir.

Təəssüf ki, səhiyyədə vokant yerlər çoxluq təşkil edir. 72 həkim, 155 yeri olan tibb işçisinə ehtiyac var. Göstərilən boş yerlərin 80 faizi kənd xəstəxanalarının və kənd həkim məntəqələrinin payına düşür.

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin şəxsi təşəbbüsünə və göstərişinə əsasən hər il fevral ayının ortalarından may ayının

15-nə kimi respublika əhalisi ödənişsiz tibbi müayinədən keçir. Baş həkim müayinəni müntəzəkil apardığını deyir:

- Rayon icra hakimiyyətinin, ayrı-ayrı idarə və təşkilatların yaxından köməyi ilə əhalinin kütləvi şəkildə tibbi müayinəsinə start vermişik. Bildiyiniz kimi bu xeyirxah tədbir nəticəsində bezi xəstəlikləri ilkin aşkarlamaq mümkün olur ki, bu da sonrakı ağır fəsadların qarşısını alır. Xəstəxanada artıq hərtərəfli müayinə üçün geniş imkanlar var və biz bu vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələcəyik. Baş həkim əlavə edir:

- Sabirabad Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının kollektivi 2017-ci il uğurlu göstəriciləri yola salmışdır. Ən əsası, ödənişsiz tibbi

baş həkimin yanında tibbi şuranın və kollektivin geniş iclasında müzakirə olunmuşdur. Keçən il tibbi şuranın 13 iclası keçirilmiş, səhiyyənin 21 müxtəlif aktual məsələləri müzakirə olunmuşdur. Qaçqın və köçkünlərin, güzəştli qruplardan olan Vətən və Qarabağ müharibəsi əlillərinin və şəhid ailələrinin tibbi müayinəsi, müalicəsi və dərman təminatı məsələləri ətrafında müzakirə edilmişdir. Hər həftə icra başçısı yanında vətəndaşların qəbulunda xəstəxana rəhbərliyi iştirak etmiş və profilə uyğun olaraq qaldırılan məsələlərin əksəriyyəti müsbət həll olunmuşdur.

Əhalinin infeksiyon xəstəliklərdən qorunması, bu xəstəliklərin profilaktikasının aparılması səhiyyənin qarşısında duran əsas məsələlərdən biridir. Respublikamızda qrip epidemiyasının yayılmasına qarşı mübarizənin təşkili bərdə Səhiyyə Nazirliyinin "İnsanlar arasında qrip xəstəliyi üzərində kəşfiyyat xarakterli epidemioloji nəzarətin davam etdirilməsi bərdə" əmrə uyğun olaraq təşkilatı işlər görülmüşdür.

Baş həkim onu da əlavə edir ki, müasir tipli yeni səhiyyə ocağında bu tədbirlərin keyfiyyəti və səmərəliliyi daha da artırılacaqdır. Biz xəstəxanaya gəzib vətəndaşlarla söhbət etmək istəyimizi bildiririk. Baş həkimin dediyi kimi birinci mərtəbədə yerləşən qəbul otaqlarında vətəndaşlar müayinə üçün növbə gözləyirlər. Qocaman müəllim, rayonun Dadaşbəyli kəndindən gəlmiş Rafiq Rəsulov yeni müalicə ocağının rayon sakinlərinə ən gözəl hədiyyə olduğunu deyir:

- Dövlət başçımız regionların inkişafını daima diqqət mərkəzində saxlayır. Müasir tipli, Avropa standartlarının bütün parametrlərinə cavab verən xəstəxana dövlət başçımızın bizə göstərdiyi qayğı və diqqətin bariz nümunəsidir. Mən bir çox ölkələrdə olub xəstəxana və klinikalara baş çəkmişəm. Bizdə olan şərait onların heç birindən gərikim. Hər şeydən əvvəl onu deyim ki, xəstəxana binasının tikintisi üçün yer əlverişli məkanda seçilib. Bildiyiniz kimi, Sabirabad geniş ərazidə yerləşən rayondur. Əvvəlki xəstəxanaya bir sıra kəndlərdən gəlmək asan, başqa kəndlərdən isə çətin olurdu. Yeni xəstəxana isə rayonun tam mərkəzində, Bakı-Horadiz magistralının kənarında yerləşir. Xəstəxanaya rayonun qərb hissəsində yerləşən Cavad, Yolçubəyli, Narlıq kəndlərindən gəlmək asan olduğu kimi şərtdə yerləşən Poladtoğay, Qaragüney, Minbaşı və başqa kəndlərdən də gəlməkdə çətinlik olmayacaq. Rayon ağsaqqalları və ziyalılar adından sağlamlığımıza, müalicəmizə qayğı göstərib ərazidə belə gözəl tibb ocağının tikilib istifadəyə verilməsinə şərait yaratdığına görə dövlət başçımıza dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Azadəkənd kənd bələdiyyəsinin sədri Namil Vəliyev xəstəxananın kollektivindən razılıq edir. Namil müəllim deyir ki, həkimlər, tibb işçiləri hər cür şəraitə olan müalicə ocağında xidmətin keyfiyyətini yüksəltmək üçün əllərindən gələni əsirgəmir.

Tofiq HÜSEYN,
"Respublika".

Qazaxda idmanın inkişafına qayğı

Son dövrlərdə Azərbaycan idmançılarının beynəlxalq yarışlarda idmanın bütün növləri üzrə qələbələrini davamlı xarakter almışdır. Əldə olunan nailiyyətlərdə qazaxlı idmançıların da payı dənizməkdir. Hazırda idmanın inkişaf etdirilməsi üçün rayonda hərtərəfli və müntəzib şərait yaradılmışdır. Bu günlərdə Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babayev həndbol üzrə 2002-2003-cü il təvəllüdü yeniyetmə oğlanlar arasında Bakı şəhər açıq birinciliyində üçüncü yeri tutmuş Qazax Olimpiya İdman Kompleksinin komandasının üzvlərini qəbul edib. İcra başçısı qazandıqları uğur münasibətlə idmançıları təbrik edərkən onlara daha böyük qələbələr qazanmağı arzulayıb. Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkəmizdə idmana və idmançılara göstərilən diqqət və qayğıdan söz açaraq bu sahədə rayonda da diqqətləyici işlər

görüldüyünü qeyd edib.

Qazax rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Vüqar Nəbiyev, Qazax Olimpiya İdman Kompleksinin rəhbəri, 12 sayılı İxtisaslaşdırılmış Olimpiya Ehtiyatları Uşaq Gənclər Uşaq Gənclər İdman Məktəbinin komandası ikinci yeri tutmuşdur. Qazax komandası isə üçüncü yeri çixmişdir. Komandanın 3 idmançısı - Miray Həsənov, Fərid Omarlı və Sadiq Arıxov 2002-2003-cü il təvəllüdü yeniyetmələrdən ibarət Azərbaycan milli yığma komandasının üzvü seçiliblər.

Komandanın üzvləri Bakı şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsi tərəfindən diplomlar və xatirə hədiyyələri ilə mükafatlandırılmışlar.

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babayev görüşdə məşqçi-müəllim Valeh Namazov, Gəncə, Mingəçevir komandalardan öz qüvvələrini sınamışlar. Birincilikdə rayonu Qazax Olimpiya İdman Kompleksinin komandası təmsil etmişdir.

Gərgin mübarizə şəraitində keçən yarışda 12 sayılı İxtisaslaşdırılmış Olimpiya Ehtiyatları Uşaq Gənclər Uşaq Gənclər İdman Məktəbinin komandası ikinci yeri tutmuşdur. Qazax komandası isə üçüncü yeri çixmişdir. Komandanın 3 idmançısı - Miray Həsənov, Fərid Omarlı və Sadiq Arıxov 2002-2003-cü il təvəllüdü yeniyetmələrdən ibarət Azərbaycan milli yığma komandasının üzvü seçiliblər.

Komandanın üzvləri Bakı şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsi tərəfindən diplomlar və xatirə hədiyyələri ilə mükafatlandırılmışlar.

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babayev görüşdə məşqçi-müəllim Valeh Namazov, Gəncə, Mingəçevir komandalardan öz qüvvələrini sınamışlar. Birincilikdə rayonu Qazax Olimpiya İdman Kompleksinin komandası təmsil etmişdir.

Vəli VƏLİYEV,
"Respublika".

Vətəndaşların müraciətləri razılıqla qarşılandı

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının yerlərdə keçirdiyi səyyar qəbulatları və görüşlər sakinlərin qaldırdıqları problemlərin həllini tezlaşdırmaqla əhali tərəfindən böyük razılıqla qarşılanı. Zinzahal kəndində açıq havada baş tutan növbəti görüşdə Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyev, icra hakimiyyətinin nümayəndələri, hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilatların, xidmət sahələrinin rəhbərləri və kənd sakinləri iştirak etdilər.

Tədbir giriş sözü ilə açan rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyev, keçirilən səyyar qəbulatın məqsədinin yerlərdə ortaya çıxan problemlərin öyrənilməsinə, onların həlli istiqamətində kompleks addımların atılması kimi dəyərləndirdi. Bildirdi ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2012-ci ilin aprelin 2-də imzaladığı Sərəncamla 3 min nəfərdən çox əhalinin yaşadıqları 13 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Zağalı-Kollu avtomobil yolunun tikintisinin yüksək səviyyədə

aparılarq başa çatdırılması nəticəsində Zinzahal kəndinin də bu sahədə olan problemi tam öz həllini tapmış, ərazidə yeni iş yerlərinin yaranmasına, kənd camaatının daha yaxşı yaşamasına və təsərrüfatlarını genişləndirməsinə şərait yaranmış, insanların gediş-gəlişi asanlaşmışdır.

Daha sonra rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyev istər şəxsi, istərsə də kəndə bağlı sakinlərin müraciətlərini dinləmişdir. Kənd sakinləri müraciətlərində təbii qaz xəttinin çəkilişinə, tam orta məktəbin əsaslı təmirinə, işlə təmin olunmağa, tibb məntəqəsinə və uşaq bağçasının tikintisinə, nasaz elektrik dirəklərinin dəyişdirilməsinə, genişzolaqlı internet xəttinin çəkilməsinə və digər problemlərin həllinə köməklik göstərilməsinə xahiş ediblər.

Sonda rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyev sakinlər tərəfindən qaldırılan təklif və müraciətlərin həlli ilə əlaqədar aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə tapşırıqları vermişdir.

Zabit XƏLİLOV,
"Respublika".

Ağdam: cəbhəyanı kəndləri birləşdirən avtomobil yolu yenidən qurulur

Ərazisinin dörd üç hissəsi Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş rayonda son vaxtlar tikinti-quruculuq işlərinin həcmi xeyli artıb. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin təşəbbüsü, tövsiyəsi və tapşırığı əsasında aparılan yenidənqurma işləri sakinlərin dərin razılığına səbəb olur. Ağdamlılara göstərilən dövlət qayğısının ardıcıl və davamlı xarakter aldığı bir vaxtda rayon fəalları Qarabağ münasibətinin həlli ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dəyişməz və qətiyyətli mövqeyini müdafiə etdiklərini və tezliklə doğma yurd yerlərinə qayıdacaqlarını bir daha bildirirlər.

Rayonun Əfətli-Hacıuralı-Həsən-xanlı avtomobil yolunun tikintisi "Azərbaycan Avtomobil Yolları" Dövlət Agentliyi tərəfindən sürətlə davam etdirilir. Bəş min nəfər əhalinin yaşadığı 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti-

nin 2018-ci il 4 yanvar tarixli Sərəncamı ilə dövlət büdcəsindən 2 milyon manat vəsait ayrılıb.

İş icraçısı Saləddin Dadaşov bildirir ki, uzunluğu 5,4 kilometr olan avtomobil yolu IV texniki dərəcəyə uyğun inşa edilir. Tikinti işləri çərçivəsində ədəd dəmir və beton suötürücü boru qoyulub.

Hazırda yola ikiqat olmaqla, 10 santimetr qalınlığında yeni asfalt-beton örtüyü döşənir. Artıq 3,5 kilometr hissədə asfalt-beton örtüyünün döşənməsi başa çatıb. Avtomobil yolunun tikintisinə lazımı sayda işçi və texnika cəlb edilib. Yolun tikintisinin qısa vaxtda başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Əfətli-Hacıuralı-Həsən-xanlı avtomobil yolunun yenidən qurulması cəbhəyanı kəndlərin sakinlərinin sevincinə səbəb olub. Həsən-xanlı kənd sakinisi Rüşət Hüseynov deyir:

- Yaxşı deyiblər ki, yol inkişaf, mədəniyyət və rahatlıqdır. Uzun illər idi ki, yol sardan çətinlik çəkirdik. Quzanlı qəsəbəsinə və qonşu kəndlərə gedərkən həm avtomobilimiz sıradan çıxır, həm də vaxt itirirdik. İndi isə yollarımız yüksək keyfiyyətlə yenidən qurulur.

Salman ALIOĞLU,
"Respublika".

Qaliblər mükafatlandırıldı

Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və Gəncə Dövlət Universitetinin İnnovasiyalar departamentinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Yeni bir fikrim var" təşəbbüskarlıq müsabiqəsinin final mərhələsinə yekun vurulmuşdur.

Tədbirdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının alimləri, Milli Məclisin deputatları, yerli və xarici iş adamları, eləcə də Gəncə Dövlət Universitetinin alim və gənc tədqiqatçıları iştirak ediblər. Tədbirdə çıxış edən universitetin rektoru, professor Yusif Yusibov bildirir ki, texnoloji yeniliklər dövründə innovasiya və sahibkarlıq iqtisadi inkişafı sürətləndirən əsas amillərdir. Hazırda yüksək tərəqqiyə çatmış ölkələr öz iqtisadiyyatlarını dayanıqlılığını və rəqabət qabiliyyətini təmin etmək üçün innovasiya yönümlü iqtisadiyyatı seçiblər. Azərbaycan da bu sahədə bir çox uğurların əldə olduğunu deyən professor Yusif Yusibov qeyd edib ki, son illərdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkə iqtisadiyyatının neft və qaz amilindən asılı-

liqlığının azaldılması, eyni zamanda qeyri-neft sektorunun inkişafı və innovasiyaların tətbiqinə əsaslanan iqtisadiyyatın qurulması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilib, müvafiq tapşırığı və sərəncamlar verilib. Ölkə başçısının bu sahədəki çağırışlarına cavab olaraq, eləcə də "Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası, "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" və "Azərbaycan Respublikası regionların 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı" Dövlət

proqramlarının icrasına dəstək məqsədilə Gəncə Dövlət Universitetində respublikamızın qərb regionunda ilk dəfə olaraq İnnovasiyalar departamenti fəaliyyətə başlayıb. İnnovasiyalar departamentinin əsas məqsədi ali təhsil mühtində təşəbbüskarlıq mədəniyyətini formalaşdırmaq və innovasiya yönümlü sahibkarlığın inkişafı məqsədi ilə biznes inkubatorlarının yaradılmasına şərait yaratmaqdır.

Tədbirdə çıxış edən universitetin Elm və innovasiyalar üzrə prorektoru, Milli

Məclisin deputatı Pərvin Kərimzadə bildirir ki, İnnovasiyalar departamentinin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən "Yeni bir fikrim var" təşəbbüskarlıq müsabiqəsi üçün ötən ilin dekabrından müraciətlərin qəbuluna başlanılıb. Müsabiqədə ümumilikdə akademik heyət tərəfindən 43, tələbələr isə 62 müraciət qeydə alınıb. Onlardan finala akademik heyət üzrə 5, tələbələr üzrə isə 7 layihə irəliləyib. Müsabiqədə həm akademik heyət, həm də tələbələr layihələrindən finala çıxan ilk 3 yerin qalibi pul mükafatı qazanacaq. Layihənin həyata keçirilməsində Türk Həya Yolları, "Bakcell" və "Coca-Cola Bottlers" LTD şirkətləri, eləcə də yerli iş adamları maliyyə dəstəyi göstəriblər.

Sonra müsabiqə iştirakçıları münasibətlə qarşılaşdırılıb. Layihənin yeni layihələri əsasında hazırlanmış təqdimatla çıxış ediblər. Təqdimatdan sonra qaliblər mükafatlandırıldı.

Zabit XƏLİLOV,
"Respublika".

Abid Şərifov:

Komissiyanın ilk iclasında verilən tapşırıqların vaxtında yerinə yetirilməsinə ciddi nəzarət olunacaq

Respublika Narkoloji Mərkəzində baş vermiş yanğınla əlaqədar Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə yaradılan Dövlət Komissiyasının martın 3-də ilk iclası keçirilib.

Komissiyanın sədri, Baş nazirin müavini Abid Şərifov iclasda müzakirə olunan məsələlər barədə AZƏRTAC-a, Azərbaycan Televiziyasına və ATV telekanalına məlumat verərək deyib ki, yanğın baş verən zaman Narkoloji Mərkəzin həmin korpusunda 55 xəstə olub. Onlardan 25-i dünyasını dəyişib. Qalan 30 nəfər isə xilas edilib. Təbii ki, hamımız narkoloji xəstələrin vəziyyətini yaxşı bilir və fikrimcə, bu barədə ətraflı danışmağa ehtiyac yoxdur. Belə xəstələrin özlərini sakit aparmaları üçün müəyyən iynələr vurulur. Ona görə də belə şiddətli yanğında otuz nəfəri xilas etmək çətinliklə mümkündür. Təəssüf ki, bəzi xoşagəlməz məlumatlar yayılır ki, guya xəstələr çarpyaylara bağlı olublar, həlak olanların arasında bir həkim də var. Bütün bunların hamısı əsassız fikirlərdir. Burada xəstələrin çarpyaylara bağlanması və ya başqa belə məsələlərdən söhbət gədə bilməz. Lakin yanğın vaxtı bir həkim dünyasını dəyişib. Ancaq o, xəstəyə baxan həkim olmayıb. Sadəcə müalicə alan xəstələrdən biri 62 yaşlı həkim olub.

Komissiyanın ilk iclasında müzakirə olunan məsələlərdən danışan Abid Şərifov bildirib ki, cənab Prezidentin göstərişinə əsasən və imzaladığı Sərəncamın yerinə yetirilməsi məqsədilə biz bu gün Komissiyanın ilk iclasını keçirdik. Komissiyanın qarşısında duran əsas məsələlərdən biri sözsüz ki, həlak olanların şəxsiyyətlərini müəyyənləşdirmək, onların dəfn mərasimlərini hökumət tərəfindən təşkil etmək və ailələrinə lazımı yardımlar göstərməkdir. Bilirsiniz ki, yanaraq ölənlərin, xüsusilə narkoloji xəstələrin şəxsiyyətlərini müəyyənləşdirilməsi olduqca çətin məsələdir. Çünki ələ xəstələr var ki, 15-20 ildir orada müalicə alır. İndiyədək doqquz nəfərin şəxsiyyəti müəyyənləşdirilib və onlar dəfn olunub. Onların ailələrinə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti və Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən lazımı kömək göstərilib. Hesab edirəm ki, qalan şəxslər də şəxsiyyətlərini müəyyənləşdirilməsi bir qədər vaxt tələb edən məsələdir. Bu məsələ ilə əlaqədar aidiyyəti qurumlar, o cümlədən Baş Prokurorluq, Daxili İşlər və Səhiyyə nazirlikləri ciddi işlər aparırlar və onların da şəxsiyyətləri qısa müddətdə müəyyən olunacaq. Həlak olanların şəxsiyyətlərini müəyyənləşdirilməsi və onların dəfn edilməsinin təşkilini bizim birinci məsələmizdir. İkinci məsələ yanğın zamanı sağ qalanların yerləşdirilməsidir. Artıq 30 nəfər ayrı-ayrı xəstəxanalarda yerləşdirilib. Onlardan 18-i evə buraxılıb.

Abid Şərifov vurğulayıb ki, qarşıda duran vacib vəzifələrdən biri də yanğının səbəblərini araşdırmaqdır. Aidiyyəti qurumlar - Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən ilkin səbəb kimi elektrik naqillərində baş verən qısaqapanma versiyası irəli sürülüb. Lakin digər versiyalar da araşdırılır. Yaxın günlərdə bu barədə ictimaiyyətə məlumat verəcəyik. Cənab Prezidentin tapşırığına uyğun olaraq, görülməli işlərə əlaqədar mən daim məlumat verəcəyəm. Bütün bu məsələlərlə əlaqədar konkret təkliflər hazırlayacağıq. Yanğının səbəbləri araşdırılacaq və əgər günahkarlar varsa cəzalandırılacaq. Artıq Baş Prokurorluq, Daxili İşlər və Fövqəladə Hallar nazirlikləri tərəfindən birgə araşdırmalar aparılır. Mən Komissiyanın bugünkü iclasında aidiyyəti qurumlardan - Səhiyyə Nazirliyindən və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin xahiş etdim ki, müvafiq

araşdırmalar başa çatdırıldıqdan sonra həmin bina tamamilə sökülün və ərazidə lazımı abadlıq işləri aparılsın. Hazırda Narkoloji Mərkəzdə müalicə alan insanların yerləşdirilməsi məsələsinə gəldikdə, - Prezidentin Sərəncamı ilə tanışsınız, - Sabunçu rayonunun ərazisində yeni mərkəz tikilir. Bu mərkəzin tikintisi bir neçə il əvvəl başlanılıb. Prezident İlham Əliyev tərəfindən təsdiq olunan investisiya proqramında yeni mərkəz tikintisinin tamamlanması üçün 5,3 milyon manat vəsait ayrılıb. Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına görə, bu müalicə müəssisəsinin may ayınadək istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. Yeni Narkoloji Mərkəz hazır olana qədər xəstələrin müalicəsi hazırkı mərkəzin digər korpuslarında davam etdiriləcək.

Baş nazirin müavini deyib ki, mərkəzdə olan xəstələrlə və dünyasını dəyişən insanların bağlı araşdırılmaları bir həftə ərzində başa çatdırılacaq. Onların ailələrinə veriləcək ilkin yardımın məbləği, təqaüdü təyin olunması məsələləri Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir. Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, yanğın və digər fəvqəladə hallar səbəbindən həlak olanların ailələrinə yetkinlik yaşına çatmayan övladları da nəzərə alınaraq birdefələk yardım və ya təqaüdlərin verilməsi məsələsinə baxılır. Qeyd edim ki, həlak olan 25 nəfərdən yalnız biri pensiyaçıdır. Tapşırıq verildi ki, həlak olan digər şəxslərin hər biri barədə araşdırma aparılsın və onların ailələrinə qanuna uyğun olaraq yardımlar göstərsin. Həmçinin Maliyyə Nazirliyinə tapşırıqla ki, yaxın günlərdə yardımları çatdırınsın. Cənab Prezidentin tapşırığına uyğun olaraq, bu yardımları Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti və Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən göstərilir. Eyni zamanda, istər rayonlarda, istərsə də Bakıda dəfn mərasimləri dövlət tərəfindən təşkil olunub və olunacaq.

Abid Şərifov Komissiyanın qarşısında dövlət müəssisələrində, tibb ocaqlarında inventarlaşma işinin aparılaraq xüsusi tədbirlər planının

hazırlanması vəzifəsinin də qoyulduğunu bildirib. Qeyd edib ki, tədbirlər planında qəzalı vəziyyətdə binalar barədə məlumat, fəvqəladə hallara, o cümlədən yanğına qarşı görüləcək tədbirlər və digər konstruktiv məsələlər əksini tapacaq.

Komissiyanın sədri bəzi KİV-lərdə yanlış əlaqədar əsassız iddialar səsləndirildiyini təəssüflə qeyd edib. Bildirib ki, adətən belə bədbəxt hadisələr baş verəndə ondan istifadə etməyə çalışırlar. Lakin ölkəmizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı işlər, xüsusən də qaçqın və məcburi köçkünlər, valideyn himayəsində məhrum uşaqlar üçün inşa edilən binalar və s. barədə danışıqlar istəmir. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın bilavasitə göstərişi ilə biz Abşeron rayonunda valideyn himayəsində məhrum uşaqlar üçün iki korpusdan ibarət 12 mərtəbəli bina tikmişik. Həmin ərazidə üçüncü korpusun inşası bu il başa çatdırılacaq. Bu binalarda hər iki valideynini itirmiş uşaqlar yerləşdirilir. Bu qəbildən olan uşaqlara bağlı iki il əvvəl qanun qəbul olundu və Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə təsdiq edildi. Həmin qanuna əsasən, hər iki valideynini itirmiş uşaqların təhsil haqlarının hamısı dövlət tərəfindən ödənilir. Xırdalanda tikilən həmin iki korpusdakı mənzillər təmirli olmaqla yanaşı, məişət əşyaları ilə də tam təchiz edilib. Bununla yanaşı, mənzillərdə təchiz edilən digər əşyalar da tam təchiz edilib. Bununla yanaşı, mənzillərdə təchiz edilən digər əşyalar da tam təchiz edilib. Bununla yanaşı, mənzillərdə təchiz edilən digər əşyalar da tam təchiz edilib.

Sonda Abid Şərifov bildirib ki, Komissiyanın iclasında verilən tapşırıqların vaxtında yerinə yetirilməsinə ciddi nəzarətə saxlayacağıq.

AZƏRTAC

“Cənub Qaz Dəhlizi” infrastruktur layihəsinin tarixi əhəmiyyəti

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bildirib ki, bu layihə təkcə Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə kimi üç ənənəvi müttəfiqi deyil, daha çox ölkəni əhatə edən güclü regional əməkdaşlıq formatıdır

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Bu səbəbdən, başlanğıcda bizim əsas məqsədimiz istehsalçılar, tranzit ölkə və istehlakçılar arasında yaxşı balansın tapılmasıdır. Yalnız bu halda biz uğur qazana bilərik və layihənin uğurlu icrası bizim doğru yolda olduğumuzu göstərir. İstehsalçıların və ya istehlakçının, - hələ ki, cəmi bir istehsalçı var - Azərbaycan, tranzit ölkələrin və istehlakçıların maraqları tam şəkildə nəzərə alınır və “Cənub Qaz Dəhlizi” cəlb olunmuş bütün ölkələrdə bir neçə milyardlıq investisiyalara yol açır. Bu, minlərlə iş yeri deməkdir. Bu, təkcə enerji deyil, həm də neqliyyat infrastrukturunu, neqliyyat infrastrukturuna investisiya yatırılması deməkdir. “Cənub Qaz Dəhlizi” marşrut boyunca yerləşən və “Cənub Qaz Dəhlizi”nin üzvü olan dövlətlərin bir çox hissələrinin qazlaşdırılmasına gətirib çıxaracaq. Bütün bunlar inkişaf, sabitlik, proqnozlaşdırma imkanı deməkdir və əməkdaşlığa yol açır. Çünki bu gün “Cənub Qaz Dəhlizi”nin üzvü olan ölkələr Azərbaycanın çox yaxın tərəfdaşlarıdır. Azərbaycan artıq bu ölkələrin böyük eksporti ilə strateji tərəfdaşlığa dair bəyannamələr imzalayıb. Hazırda biz Avropa İttifaqı ilə danışıqlar aparırıq və yeni tərəfdaşlıq sazişi də Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlıq üçün yeni format yaradacaq.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərlərinin regional əməkdaşlıqla bağlı məsələlərdə mühüm rol oynadığını xüsusilə qeyd etməliyik. Bu iki əsas enerji layihəsi regional və qitələri birləşdirən “Cənub Qaz Dəhlizi” infrastrukturunun tikintisini stimullaşdırır. Bu iki meqalayihə regionda və Avropada enerji təchizatını şəxələndirməyə imkan verir. Beləliklə, “Şahdeniz”, TANAP və TAP-a üzv olan şirkətlərin və maliyyə institutlarının böyük dəstəyi ilə “Cənub Qaz Dəhlizi”nin icrası mümkündür.

Bu gün dünyadakı biznes və enerji sektorunun ümumi ab-havası və dinamikası tamamilə yeni bir quruluş tələb edir. Bu problemlərin vaxtında həllini təmin etmək üçün sözsüz ki, ölkələr arasında sıx əməkdaşlıq və müsbət anlaşma mövcud olmalıdır. Analitiklər Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərdə dinamizmin davamlı olduğunu yüksək qiymətləndirirlər, təqdirləyici intensiv əməkdaşlığın müsbət nəticələrini göstərilir. Çox mühüm olan bu layihə üzrə təkcə enerji sahəsində əməkdaşlıq etmək yox, həmçinin

digər siyasi və iqtisadi əməkdaşlıq formalarını da müəyyən etmək olar. Avropadakı enerji sistemlərinə daxil olacaq yeni təchizatı üsünlük verən Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroš Şefçoviç öz çıxışında vurğulayıb ki, biz Avropa İttifaqının hər bir üzvünün və ya tərəfdaşının əzizindən 3 fərqli təbii qaz mənbəyinə çıxışının olmasını istəyirik: “Çünki biz yüksək keyfiyyətli enerji təhlükəsizliyinin bu cür olacağına başa düşürük. Buna görə də biz bir neçə il bundan əvvəl Bolqarıstanın energetika naziri Temenujka Petkova və baş nazir Boyko Borisovla Mərkəzi və Şərqi Avropa üzv ölkələrinin əməkdaşlığına başladıq və biz orada belə bir qərara gəldik ki, daha da dayanıqlı bazar, daha münasib qaz qiymətləri üçün ən yaxşı variant bir neçə bağlayıcı qurğu vasitəsilə ölkələrimizi birləşdirməkdir. Bu, bağlayıcılarla iki istiqamətli axın olacaq, bizim sistemlə daha çox universallıq və Avropa İttifaqı daxilində təbii qazın necə çatdırılmasına daha da yaxşı imkan və seçimlər verəcək”.

Xəzərdən Avropanın mərkəzinə uzanan bu meqalayihə SOCAR-la birgə sərmayə qoyulmuş qürur duyan BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Couuz vurğulayıb ki, BP “Cənub Qaz Dəhlizi”nin tərkibinə daxil olan 4 layihədən 2-sinin — “Şahdeniz-2” və Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi layihələrinin operatorudur və bu layihələr üzrə işlər cədvələ uyğun qalır. BP Azərbaycanda digər layihələrə də həyata keçirməkdə maraqlıdır.

“Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin ölkəmizə böyük faydalar verdiyini vurğulayan cənab İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı şəxələndirmək, insan kapitalına investisiya çatdırmaq, iqtisadiyyatı tamamilə dəyişmək üçün öz enerji ehtiyatlarından səmərəli şəkildə istifadə edir: “Hazırda ümumi daxili məhsulun mütləq eksporti özəl sektor payına düşür. Son 15 ildə iqtisadiyyatımız 3 dəfədən çox, ümumi daxili məhsul 3,2 dəfə artıb. Biz işsizlik və yoxsulluğu azaltmaq üçün enerji ehtiyatlarından düzgün şəkildə istifadə etməyə müvəffəq olmuşuq...”

Biz iqtisadiyyatı şəxələndirmək üçün insan kapitalına investisiya yatırırmış, iş yerləri açmış, müasir infrastruktur layihələri yaratmışıq”.

Sükür ƏLİZADƏ, “Respublika”.

ATƏT/DTİHB-nin Ehtiyacların Dəyərləndirilməsi Missiyası Azərbaycana səfərin yekunları ilə bağlı hesabat yayıb

Hesabatda Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkilərinə müşahidə missiyası göndərmək tövsiyə olunur

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun (DTİHB) Ehtiyacların Dəyərləndirilməsi Missiyası Azərbaycana səfərin yekunlarını dair hesabat yayıb. AZƏRTAC-ın ATƏT-in saytına istinadla verdiyi məlumata görə, hesabatda deyilir ki, aprelin 11-də keçiriləcək prezident seçkilərini müşahidə etmək üçün Azərbaycan Respublikası Hökumətinin dəvətindən sonra ATƏT/DTİHB-nin Ehtiyacların Dəyərləndirilməsi Missiyasının nümayəndələri seçkilərə hazırlığı və ölkəmizdəki seçkiçionəsi mühtii öyrənmək məqsədilə

fevralın 21-22-də Bakıda səfərdə olub. Hesabatda səfər çərçivəsində keçirilən görüşlər barədə məlumat verilir.

Hesabatın nəticəsinə görə, ATƏT/DTİHB-nin Ehtiyacların Dəyərləndirilməsi Missiyası Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkilərinə müşahidə missiyası göndərməyi tövsiyə edir. Həmçinin hesabatda bütövlükdə seçki prosesini izləmək məqsədilə uzun müddət üçün 30 müşahidəçinin və səsvərdə günündə müşahidələr aparmaq üçün isə 280 nümayəndədən ibarət qısamüddətli missiyanın göndərilməsi tövsiyə olunur. AZƏRTAC

Multikulturalizmin Azərbaycan modeli Romada təqdim olunub

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının millətlərarası münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Etibar Nəcəfov Romada İtaliya Nazirlər Şurası İntitucional Tədqiqatlar və Münasibətlər Ofisinin rəhbəri Anna Nardinini, Daxili İşlər Nazirliyinin Mülki Azadlıqlar və İmmiqrasiya Departamenti müdirinin müavini Karmine Valente, İslam Mədəniyyəti Mərkəzinin İdarəetmə Şurasının sədri, İtaliya parlamentinin üzvü Xalid Çəouki və İtaliya Yəhudi İcraları İttifaqının prezidenti Noemi di Segni ilə görüşlər keçirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşlərdə şöbə müdiri Azərbaycanın dövlət-din və millətlərarası münasibətlər məsələləri ilə bağlı siyasəti, ölkəmizdə tarixən multikultural ənənələrin mövcud olması, müxtəlif dini və etnik icmaların sülh şəraitində yaşaması, xüsusən də müasir dünyada dini və milli zəmində baş verən münaqişələrin fonunda multikulturalizmin Azərbaycan modelinin xüsusi əhəmiyyət kəsb etməsi barədə məlumat verib.

İtaliya rəsmiləri dövlət-din və millətlərarası münasibətlər məsələləri ilə bağlı İtaliyanın siyasəti və təcrübəsi barədə məlumat verib, Azərbaycan tərəfinin sözügedən sahələrdə böyük təcrübəsinin öyrənilməsinə maraqlı göstərdiklərini söyləyiblər.

Səfər çərçivəsində Etibar Nəcəfov İtaliyanın nüfuzlu Sapienza və Link Kampus

universitetlərində də olub. O, Sapienza Universitetində Sapienza Fondunun prezidenti Antonello Biacini, Link Kampus Universitetində isə bu ali təhsil müəssisəsinin rektoru, İtaliyanın sabiq xarici işlər və daxili işlər naziri Vinçenzo Skotti ilə görüşlər keçirib. O, həmçinin hər iki universitetdə tələbə-magistr və professor-müəllim heyəti qarşısında “Multikulturalizm Azərbaycanın dövlət siyasəti kimi” mövzusunda müəhazirə ilə çıxış edib.

Şöbə müdiri müəhazirəsində ölkəmizdəki multikulturalizmin tarixi kökləri, mövcud vəziyyəti, bu sahədəki dövlət siyasəti və multikulturalizmin qanunvericiliklə tənzimlənməsi, habelə multikulturalizmin Azərbaycanın daxili və xarici siyasətində əks olunması haqqında ətraflı məlumat verib və onların suallarını cavablandırıb. Müəhazirə çərçivəsində Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən ingilis dilində hazırlanmış “Azərbaycan: Tolerantlıq diyarı” adlı videoçarx nümayiş etdirilib.

Etibar Nəcəfov Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin nəşr etdiyi “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev multikulturalizmin Azərbaycan modeli haqqında” və “Azərbaycan multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları” kitablarını İtaliya rəsmilərinə, həmçinin universitetlərin kitabxanalarına təqdim edib.

AZƏRTAC

Bakı Dövlət Universitetində Konfutsi İnstitutunun təşkilatçılığı ilə Çin Yeni ili qeyd edilib

Martın 3-də Bakı Dövlət Universitetində (BDU) bu ali təhsil ocağının nəzdindəki Konfutsi İnstitutunun təşkilatçılığı ilə Çin Yeni ilinin başlanmasını bildiren Bahar bayramına həsr olunan tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirin açılışında çıxış edən BDU-nun nəzdindəki Konfutsi İnstitutunun Azərbaycan üzrə direktoru Oqtay Cəllilbəyli iştirakçıları “Çundjie” bayramı münasibətilə təbrik edib.

O.Cəllilbəyli bildirib ki, Azərbaycanda Çin dili və mədəniyyətinin tanınması istiqamətində bir sıra tədbirlər keçirilib. Konfutsi İnstitutu elm, təhsil, humanitar sahədə iki ölkə arasında körpü rolunu oynayır. Bu qurum vasitəsilə Azərbaycanda Çin dilinin tədrisi təşkil olunur, Çin mədəniyyətinin yayılması həyata keçirilir.

O.Cəllilbəyli Azərbaycanda fəaliyyət göstərirdiyi dövrdə Konfutsi İnstitutunun AZƏRTAC-da, müxtəlif elm və təhsil ocaqlarında uğurlu fəaliyyəti qeyd edib. Bildirilib ki, indiyədək Konfutsi İnstitutunun Azərbaycanda doqquz filialı yaradılıb.

Qeyd olunub ki, Konfutsi İnstitutu hər il imtahanlar da təşkil edir və Çinə təhsil qranları qazanır. Fəaliyyət göstərdiyi dövrdə Konfutsi İnstitutu vasitəsilə Çinə çoxlu sayda aspirant, magistr və tələbə göndərilib.

BDU-nun nəzdindəki Konfutsi İnstitutunun Çin üzrə direktoru xanım Luo Siaoqi bildirib ki, bu gün Çin dilini, ümumiyyətlə, Çin mədəniyyətini sevenlərin bayramıdır. Ötən illər ərzində Konfutsi İnstitutunun fəaliyyəti nəticəsində Çin və Azərbaycan arasında möhkəm dostluq körpüsü yaranıb.

L.Siaoqi Çinin milli adət-ənənələri, mərasimləri, bayramları haqqında məlumat verib və bu ənənələrin dünya mədəni irsinin əsas elementi kimi qorunub saxlanıldığını vurğulayıb. Bildirilib ki, Yeni ilin qarşılanması ənənəvi Çin mədəniyyəti üçün ailə həyatında ən mühüm hadisədir. Çinlilər hesab edirlər ki, baharın ilk günündə təbiət oyanır, torpaq canlanır, həyat təzələnir... Bu il Çinin “Çundjie” bayramının Azərbaycanda Novruz bayramı rəfəsində keçirildiyini qeyd edən L.Siaoqi bunun mədəniyyət-lerimizin qədim köklərə malik olmasından qaynaqlandığını deyib.

Sonra Çin Yeni ilinə həsr edilən şənlik keçirilib.

Bakı Dövlət, Azərbaycan Dillər, “ADA”, Bakı Mühəndislik universitetləri tələbələrini, Konfutsi İnstitutunun gənc müdavimlərinin ifasında rəqlər, Çin xalq mahnıları və səhnəciklər təqdim edilib, bu ölkənin şairlərinin yaradıcılığından nümunələr səsləndirilib.

Tədbirdə AZƏRTAC-ın Çin dili üzrə təhsil alan əməkdaşları Güllər Məhərrəmli, Pərvanə Rəhimova və Samirə Quliyeva da iştirak ediblər. AZƏRTAC

Sahibkarların tikinti obyektlərinə elektrik enerjisi verilməsinin prosedurları sadələşdirilib

Prezident İlham Əliyevin “Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında” Fərmanına uyğun olaraq, bundan sonra sahibkarlar Mingəçevir, Sabirabad, Bərdə, Qəbələ, Masallı rayonlarında da “ASAN” xidmət mərkəzlərində mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərində 150 kilovata qədər, mövcud 0,4 kv-luq şəbəkədən elektrik enerjisi çəkdirə biləcəklər. Qeyd edək ki, indiyə qədər sahibkarların elektrik şəbəkəsinə qoşulması Bakı, Sumqayıt, Gəncə və Quba rayonlarındakı “ASAN” kommunal mərkəzləri tərəfindən həyata keçirilirdi.

Bu mövzuda jurnalistlərə iqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin Strateji Araşdırma, Elm və İnkişaf departamentinin rəhbəri Ramil Hüseyn, “Azərişiq” ASC-nin Perspektiv inkişaf və “ASAN” xidməti ilə idarəsinin rəisi Elsever Rüstəmli ətraflı məlumat verib.

Bildirilib ki, 150 kilovata qədər sahibkarlıq obyektlərinin mövcud 0,4 kilovoltluq elektrik şəbəkəsinə qoşulması üçün texniki şərtlər, indi yerləşdiyi rayonda asılı olmayaraq, “Azərişiq” ASC tərəfindən “ASAN Kommunal” və “ASAN xidmət” mərkəzləri va-

sitəsi ilə maksimum 24 gün müddətində verəcək. Nəzərə almaq lazımdır ki, dünyanın inkişaf etmiş bir çox ölkələrində biznes fəaliyyəti üçün elektrike qoşulma aylarla vaxt apararsa da Azərbaycanda sahibkarın elektrike qoşulması prosesi 69 gündən 24 günə endirilib. Bu sahədə daha bir yenilik isə vahid pəncərə sistemi üzrə prosedurların 7-dən 3-ə endirilməsidir. Sahibkarların bu islahat prosedindən əldə etdiyi daha bir üstünlük əməliyyatların elektronlaşdırılması və məmur-vətəndaş kontaktının minimuma endirilməsidir.

“Azərişiq” ASC-nin “ASAN” xidmət və “ASAN” kommunal vasitəsi ilə əhali abonentlərinin evinin, bağının və ya heyətyanı sahələrinin elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi prosesi bir ay öncə, bütün bölgələrdəki “ASAN” xidmət mərkəzlərini əhatə edib və hazırda qeyri-əhali abonentlərinin də elektrik şəbəkəsinə qoşulmasının ölkə üzrə təmin edilməsi aparılan iqtisadi islahatların bariz nümunəsidir.

Xatırladaq ki, “Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi”ndə yer alan tədbirlərdən biri (Tədbir 1.5.5) kiçik və orta sahibkarlıq (KOS) subyektlərinin müvafiq kommunal xidmətlərə qoşulma proseslərinin daha da sadələşdirilməsi ilə

bağlıdır. Bu tədbirə əsasən KOS subyektlərinin elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulması prosedurlarının sadələşdirilməsi, o cümlədən texniki şərtlərin verilməsi qaydalarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər davam etdiriləcək və bu prosenin tam elektronlaşdırılması üçün tədbirlər sürətləndiriləcək. Prezidentin bu Fərmanı Strateji Yol Xəritəsində qarşıya qoyulan tədbirlərin reallaşması baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Sahibkarların öz fəaliyyətlərini daha səmərəli təşkil istiqamətində elektrik şəbəkələrinə daha asan qoşulması beynəlxalq indekslərin metodologiyasında da öz əksini tapmışdır. Xüsusilə, beynəlxalq ictimaiyyətin istinad nöqtəsi sayılan “Doing Business” hesabatında sözügedən sahə indikator kimi qiymətləndirilir. “Elektrike əlçatanlıq” indikatoru kimi tanınan sahə üzrə Azərbaycan mövqeyi ötən dövrdə müqayisədə irəliləyib. Prezident İlham Əliyevin apardığı davamlı iqtisadi islahatlar nəticəsində sahibkar dövlət münasibətlərində prosedurların azaldılması və asanlaşdırılması qarşıdakı hesabatlarda da öz əksini tapacaq.

Qədir ASLAN, “Respublika”.

Məhkəmə Hakimləri Assosiasiyaları İttifaqının nümayəndələri Fəxri xiyabanda ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Martin 3-də Məhkəmə Hakimləri Assosiasiyaları İttifaqının üzvləri Fəxri xiyabana gələrək müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, xalqımızın ulu öndəri Heydər Əliyevin xatirəsini dərin ehtiramla yad edib, məzarı önünə əklil və gül dəstələri qoyublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzərinə tər çiçəklər düzülüb.

Görkəmli dövlət xadimi Əziz Əliyevin və tanınmış həkim, alim Tamerlan Əliyevin məzarları üzərinə də güllər qoyulub.

AZƏRTAC

Tibbi müayinələr vaxtında və keyfiyyətlə aparılır

Tovuz

Respublika Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən ölkənin hər yerində əhalinin pulsuz tibbi müayinəsi keçirilir ki, bu da vətəndaşların böyük sevincinə səbəb olur. Tovuz rayonunda da bu humanist aksiya uğurla davam etdirilir. Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi Paşa Muradov qeyd etdi ki, 12 fevraldan başlanmış əhalinin tibbi müayinəsi may ayının 12-də başa çatacaqdır. Bu

müddət ərzində bütün tovuqlular aksiyada yararlanacaqlar. Qeyd etmək lazımdır ki, kampaniyanın müstəqil qaydada həyata keçirilməsi üçün rayon rəhbərliyinin tapşırığına əsasən bələdiyyə sədrləri, icra nümayəndələri, eləcə də idarə, müəssisə rəhbərləri əhalinin maarifləndirilməsi istiqamətində mühüm işlər aparılır. Mərkəzi rayon xəstəxanasında terapevt, pediatr, kardioloq, oftalmoloq, ginekoloq, carrah, nevropatoloq və USM-dən ibarət xüsusi həkim briqadası yaradılmışdır. Yaradılmış səyyar həkim briqadası rayon mərkəzindən aralıda yerləşən yaşayış məntəqələrinə gedərək vətəndaşların pulsuz tibbi müayinəsinə təşkil edir.

Bu günlərdə rayonun Qədirlilər, Qaralar və Xatnli kəndlərində sakinlər tibbi müayinədən keçirilmişlər. Müayinə zamanı xəstəlik aşkar olunan insanların bəzilərində yerində müalicə təşkil olunmuş, ixtisaslaşmış tibbi müayinəyə ehtiyacı olan xəstələr rayonun mərkəzi xəstəxanasına cəlb olunmuşlar. 28 fevraldakı rayon üzrə 17328 nəfər müayinə olunmuş, onlardan 1621 nəfərdə müxtəlif xəstəliklər aşkarlanmışdır. Müayinə olunanlardan 6 nəfər Bakı şəhərinə ixtisaslaşdırılmış tibbi müəssisələrinə göndərilmiş, 12 nəfər rayon mərkəzi xəstəxanasında stasionar müalicəyə cəlb olunmuşlar. Müayinə zamanı xüsusi təhlükəli infeksiyalar aşkar olunmamışdır. Yaxın günlərdə səyyar həkim briqadası tam tərkibdə cəbhəyəni və rayon mərkəzindən uzaq məsafədə, dağlıq ərazidə yerləşən yaşayış məntəqələrinə eزام olunacaqdır.

Yaxın günlərdə rayonun Qədirlilər, Qaralar və Xatnli kəndlərində sakinlər tibbi müayinədən keçirilmişlər. Müayinə zamanı xəstəlik aşkar olunan insanların bəzilərində yerində müalicə təşkil olunmuş, ixtisaslaşmış tibbi müayinəyə ehtiyacı olan xəstələr rayonun mərkəzi xəstəxanasına cəlb olunmuşlar. 28 fevraldakı rayon üzrə 17328 nəfər müayinə olunmuş, onlardan 1621 nəfərdə müxtəlif xəstəliklər aşkarlanmışdır. Müayinə olunanlardan 6 nəfər Bakı şəhərinə ixtisaslaşdırılmış tibbi müəssisələrinə göndərilmiş, 12 nəfər rayon mərkəzi xəstəxanasında stasionar müalicəyə cəlb olunmuşlar. Müayinə zamanı xüsusi təhlükəli infeksiyalar aşkar olunmamışdır. Yaxın günlərdə səyyar həkim briqadası tam tərkibdə cəbhəyəni və rayon mərkəzindən uzaq məsafədə, dağlıq ərazidə yerləşən yaşayış məntəqələrinə eزام olunacaqdır.

Sabran

Rayonda bu mühüm kampaniya bu dəfə də müvəffəqiyyətlə aparılır. Müayinələrin təşkili və keçirilməsi barədə **Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkiminin müavini, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Kəmalə Süleymanova** məlumat verərək deyir:

– Tibbi müayinənin vaxtında və keyfiyyətlə aparılması məqsədilə tərifimizdən bütün təşkilatı tədbirlər görülmüş, Tədbirlər Planı və iş qrafiki təsdiq olunmuşdur. Həmin qrafikə uyğun olaraq müəssisə və təşkilatlarda çalışanlar qrup halında Mərkəzi Xəstəxanada müayinədən keçirilir. Şabran şəhərində müayinələrə ilkin olaraq uşaq bağçalarından başlamışdır. Sonra isə

məktəblər arasında bu iş həyata keçirilmişdir. Yaşayış yerlərində müayinələrə hazırlıq məqsədilə sahə həkimləri tərəfindən iş aparılır. Sahə terapevtləri öz ərazilərində baxış keçirir - əlil, yaşlı insanlar, ağır yataq xəstələrini müayinələyirlər. Bu cür xəstələri həkimlərimiz elə yerində-

cə müayinə edir, lazım gələrsə xəstəxana şəraitində müalicələrini davam etdirməyi məsləhət görürlər.

Rayon ərazisində mövcud olan 69 kənddə əhali arasında müayinə aparmaq üçün qrafik tərtib olunmuş, həmin qrafikə əsasən yerlərdə həkim briqadaları göndərilir. Hazırda müayinə işlərinin qızğın çağırır. Göstərilən müddətdə əhalinin müayinədən tam keçirilməsi üçün Mərkəzi xəstəxanaya lazımı tibbi avadanlıq və dərman ləvazimatları ilə təmin olunmuşdur. Onu da qeyd edim ki, hər il tərifimizdən rayon əhalisinin 96-97 faizi tibbi müayinədən keçirilir. Bu il də müayinələr müstəqil surətdə aparılır. İndiyədək 8 mindən çox əhali tibbi müayinədən keçirilmişdir. Xatırladıram ki, müayinələr fevralın 12-də başlamış, mayın 12-dək davam edəcəkdir. Ziyafəddin BAYRAMOV, "Respublika".

Ədliyyə və məhkəmə sistemində aparılan mütərəqqi islahatlar təqdir olunur

Məhkəmə hakimləri ictimai birliklərinin illik hesabat yığıncaqları keçirildi

Düən Azərbaycan Respublikası Ümumi Məhkəmə Hakimləri İctimai Birliyinin (Assosiasiyası) və İxtisaslaşdırılmış Məhkəmə Hakimlərinin İctimai Birliyinin (Assosiasiyası) illik yığıncaqları keçirilmişdir.

Ümumi Məhkəmə Hakimləri İctimai Birliyinin Assosiasiyası yığıncağında illik hesabatla çıxış edən birliyin sədri Bakı şəhəri Nizami Rayon Məhkəməsinin sədri Ələddin Cəfərov ölkəmizin stabil inkişafından, müxtəlif sahələrdə əldə olunan nailiyyətlərdən söz açaraq qeyd etdi ki, arxada qoyduğumuz 2017-ci il Azərbaycan üçün uğurlu illərdən olmuştur, təməli dahi öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dövlət inkişafı kursu ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən müvəffəqiyyətlə həyata keçirilmiş, dünyada baş verən siyasi və iqtisadi təlatümlərə, qlobal böhranlara baxmayaraq, ölkəmizdə sabitlik və intensiv inkişaf təmin edilmişdir. Bu inkişaf məhkəmə fəaliyyətinə də öz təsirini göstərmişdir. Ötən il Prezident cənab İlham Əliyevin ədalət mühakiməsinin səmərəliliyini artırılmasına dair tapşırıqlar əsasında məhkəmə fəaliyyətinin və infrastrukturunun müasirləşdirilməsi, elektron məhkəmə informasiya sisteminin tətbiqi üzrə mühüm tədbirlər həyata keçirilmiş, görülmüş işlər, məhkəmə sistemində köklü dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Mötərəm Prezidentimizin humanizm siyasətinin təzahürü olaraq cari il fevralın 10-da imzalandığı "Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdə təcrübə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" Sərəncamı ölkədə cəza siyasətinə, cinayət qanunvericiliyinə baxışın yenilənməsinə, penitensiar sistemin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə və dünyada mövcud olan mütərəqqi təcrübələrin tətbiqinə xidmət etməklə bu sahədə islahatların intensiv davamına rəvac vermişdir. Ölkə Prezidentinin qanunvericilik təşəbbüsü əsasında Cinayət Məcəlləsinə 300-ə yaxın dəyişiklik edilmişdir ki, bura humanistləşdirmə, liberallaşdırma, azadlıqdan məhrum etmə cəzalarının azaldılması daxildir.

Məhkəmələrin özünüidarə qurumu kimi cəmiyyətdə yüksək nüfuz və etimad qazanmış Məhkəmə-Hüquq Şurasının sədri Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovun bilavasitə təşəbbüsü və ciddi səyləri ilə məhkəmə-hüquq islahatları sahəsində böyük nailiyyətlər əldə edilmişdir.

2017-ci ildə də məhkəmə infrastrukturunun yaxşılaşdırılması diqqətdən kənarında qalmamış, Dünya Bankı ilə birgə həyata keçirilən layihə çərçivəsində, habelə dövlət büdcəsi hesabına paytaxtda və bölgələrdə məhkəmə infrastrukturunun müasirləşdirilməsi üzrə tədbirlər davam etdirilmişdir. Ölkəmizdə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları ötən il də nüfuzlu beynəlxalq tə-

sisatlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, müsbət təcrübəmiz digər dövlətlərlə bölüşülmüşdür. Belə ki, 2017-ci ildə ölkəmizdə məhkəmə sistemindəki nailiyyətlərinə görə Avropa Şurası tərəfindən "Ədliyyənin Kristal Tərəzi" müsabiqəsinin mükafatçısı olmuşdur. Məhkəmələrdə baxılan işlərin keyfiyyətinin artırılmasında, vahid məhkəmə təcrübəsinin formalaşmasında, Avropa İnsan Hüquqlarının presedent hüququnun bütün hakimlər tərəfindən öyrənilməsi və təcürbədə tətbiqində Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayevin bu sahədə xidmətinə xüsusi qeyd etmək lazımdır. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, hörmətli Ramiz müəllim möhtərəm Prezidentin sərəncamı ilə yenidən Ali Məhkəmənin sədri təyin olunmuşdur. Biz onu Assosiasiya üzvləri adından təbrik edirik.

Ələddin Cəfərov qeyd etdi ki, Beynəlxalq Hakimler Assosiasiyasının üzvü olan Ümumi Məhkəmə Hakimləri İctimai Birliyinin bu təşkilat və onun regional qurumu olan Avropa Hakimler Assosiasiyası ilə sıx əməkdaşlığı respublikamızın beynəlxalq nüfuzunun güclənməsinə, eyni təcrübəni öyrənilərək praktik şəkildə tətbiqinə xidmət edir.

Yığıncaqda Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının hüquq müdiri, Azərbaycanın Avropa İnsan Hüquqlarına Məhkəməsinə daimi nümayəndəsi Çingiz Əsgərov "İnsan hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin təcrübəsinin öyrənilməsi" mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Çingiz Əsgərov İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin presedent hüququnun Azərbaycan məhkəmə təcrübəsində tətbiqindən, Azərbaycanla bağlı Avropa Məhkəməsi tərəfindən çıxarılan qərarlardan, ölkəmizdə məhkəmə qərarlarının əsaslandırılmasından danışdı.

Ali Məhkəmənin Cinayət Kollegiyasının sədri, Məhkəmə-Hüquq Şurasının üzvü Şahin Yusifovun "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 20 oktyabr tarixli Qanununun məhkəmələr tərəfindən tətbiqi təcrübəsi", Ali Məhkəmənin hakimi Əsəd Mirzəliyevin "Mülki və İnzibati Prosessual məhkəmələrdə, "Vəkillər və vəkili fəaliyyəti haqqında" Qanunda edilən dəyişikliklərin vətəndaş hüquqlarının müdafiəsinə təsir", Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi Xəqan Məmmədovun "İnzibati icraat qaydasında baxılan işlər üzrə bəzi məsələlər barəsində", Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin sədri Tapdıq Mahmudovun "Təqsirləndirilən şəxslər barəsində həbs və ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilərkən, habelə müddətlər uzadılanda nəzərə alınmalı zəruri olan hallar" mövzularında məruzələri dinlənilib.

Yığıncaqda təşkilatı məsələlərə baxılmış, İctimai Birliyin orqanlarının seçkiləri keçirilmiş, birliyə və idarə heyətinə yeni

üzvlər qəbul edilmişdir. Birliyin sədri Ələddin Cəfərov yekdilliklə yenidən sədr seçilmişdir.

İxtisaslaşdırılmış Məhkəmə Hakimlərinin İctimai Birliyinin (Assosiasiyasının) yığıncağında inzibati-iqtisadi məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrinin, apellyasiya məhkəmələrinin və Ali məhkəmələrin hakimləri iştirak edirdilər. Assosiasiyanın sədri, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin sədri Səadət Bəktəşi yığıncaqda çıxış edərək hesabat dövründə-ötən 3 il ərzində qurumun fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verdi. O, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dinamik inkişaf edən Azərbaycanda qazanılan sosial-iqtisadi uğurlardan danışdı, məhkəmə sisteminə aparılan mütərəqqi islahatların konkret nəticələrini vurğulamışdır. Dövlət başçısının tapşırığına əsasən ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi istiqamətində görülən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər qeyd edilmişdir. Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovun sədrlik etdiyi Məhkəmə-Hüquq Şurasının təşəbbüsü ilə yeni məhkəmələrin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili, son illər ərzində Assosiasiyanın beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrinin genişləndirilməsi, qabaqcıl ölkələrin məhkəmə təcrübəsinin öyrənilməsi, hakimlərin sayının artırılması, onların iş şəraitinin yaxşılaşdırılması, yeni məhkəmə binalarının tikintisi üzrə görülən işlər barədə məlumat verilmişdir.

Tədbirdə Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GLZ) MMC-nin "Cənubi Qafqazda hüquq sahəsində Avropa standartlarına yaxınlaşmanın dəstəklənməsi" regional proqramı rəhbəri və Azərbaycan üzrə nümayəndəsi Tomas Meyer "Azərbaycan və Almaniya arasında inzibati hüquq sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri", Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi İncilab Nəsirov "Hərbi məhkəmələr tərəfindən işlərə baxılan zaman yox verilən nöqsanlar" mövzularında çıxış edib, məhkəmə fəaliyyətinin aktual məsələləri ətrafında səmərəli müzakirələr aparılıb.

Yığıncaqda həmçinin ixtisaslaşdırılmış Məhkəmə Hakimlərinin İctimai Birliyi İdarə heyətinin yeni tərkibi seçilmişdir. 2015-ci ildə yaradılmış Azərbaycan Respublikası Məhkəmə Hakimləri İctimai Birliklərinin (Assosiasiyasının) İttifaqının idarə heyətinin iclasında Nizami Rayon Məhkəməsinin sədri Ələddin Cəfərov İttifaqın sədri, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin sədri Səadət Bəktəşi isə sədr müavini seçilib.

Yığıncaqlarda məhkəmə fəaliyyətinin aktual məsələləri ətrafında səmərəli müzakirələr, təcrübə və fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Mustafa KAMAL, "Respublika".

Dövlət Miqrasiya Xidmətinin Qanunsuz Miqrantların Saxlanması Mərkəzi dünya ölkələri üçün yaxşı nümunədir

AZƏRTAC-ın əməkdaşları Bakının Kürdəxanı qəsəbəsində yerləşən Qanunsuz Miqrantların Saxlanması Mərkəzində yaradılan şəraitlə tanış olublar

Azərbaycanda sabitlik, tolerantlıq və multikultural mühit əcnəbilərin ölkəmizə daha çox səfər etməsinə şərait yaradır. Respublikamızda miqrasiya ilə bağlı qanunvericilik kifayət qədər sadələşdirilib. Elektron vizanın tətbiqindən sonra ölkəmizə gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin sayında artım müşahidə olunur. Bununla yanaşı, Şərq ölkələrindən, Asiyadan gələn, gələcəkdə bəzi ölkələrdə yaşamaq üçün vətəndaşlığa keçməyə qərarlaşmış qanunsuz miqrasiyaya zəmin yaradan hallarla bağlı son zamanlar bir neçə qeyri-qanuni miqrasiya qanalı aşkarlanıb. Bu cinayət əməllərinə Hindistan, Pakistan və digər ölkələrin vətəndaşları cəlb olunur, öz ölkələrində aldadırlar qüdsək məvəqibli işlə təmin edilmiş adlı ilə Azərbaycan gətirilir. Qeyri-qanuni miqrasiyanı təşkil edən müstəqil qruplar isə aşkarlanaraq məsuliyyətə cəlb edilir. Bu əməllərin qarşısını almaq üçün Dövlət Miqrasiya Xidmətinin Qanunsuz Miqrantların Saxlanması Mərkəzində yerləşdirilib. Burada qaçqın statusu alaraq, ölkəmizdə yaşamaq və işləmək üçün gözləyənlər də var. Dövlətimiz belə əcnəbilərin statusları müəyyənləşənədək onlara Xidmətin saxlama mərkəzində yüksək səviyyədə şərait yaradır. Beynəlxalq standartlara uyğun olaraq yerləşdirilənlərin hüquqlarının və azadlıqlarının qorunmasında zəruri tədbirlər həyata keçirilir, onlara diqqət və qayğı ilə yanaşılır.

Miqrantların saxlanması mərkəzində Bakıda və Yevlaxda fəaliyyət göstərir.

AZƏRTAC-ın əməkdaşları Bakının Kürdəxanı qəsəbəsində yerləşən Qanunsuz Miqrantların Saxlanması Mərkəzində əcnəbilər üçün yaradılan şəraitlə tanış olublar.

2012-ci ildə fəaliyyətə başlayan Mərkəz eyni vaxtda 120 nəfəri saxlamaq üçün nəzərdə tutulub. Mərkəzdə qeyri-qanuni miqrantlar, qaçqın statusu ilə bağlı müraciət edən əcnəbilər və siqnancaq axtaran-

lar yerləşdirilir. Qanunvericiliyin tələblərini pozan miqrantlar barədə verilən qərardan asılı olaraq, onlar burada müvəqqəti olaraq bir neçə gün saxlanıldıqdan sonra ölkədən çıxarılırlar. Qaçqın statusu almaq istəyənlər müraciətlərinə baxılmasından asılı olaraq, mərkəzdə üç ay müddətində qala bilərlər. Əgər onlara qaçqın statusu verilsə, imkanlar olmadıqda halda daha üç ay mərkəzdə qalmasına kömək göstərilir. Həmin əcnəbilər mərkəzə könüllü qaydada yerləşdirilir. Qanunda qaçqın statusu ilə bağlı müraciət edənlərin Mərkəzdə qaldıqları müddətdə və müraciətlərinə baxıldığı dövrdə müvəqqəti olaraq işləməsinə icazə verilir.

Miqrantlar mərkəzdə dövlət hesabına saxlanılırlar. Burada onların ən zəruri tələbatlarını ödəmək üçün hər cür şərait var. Ailəlilik üçün xüsusi bölmə yaradılıb.

Mərkəzə tanışlıqda tibb məntəqəsindən başlandı. Saxlama mərkəzində yerləşdirilənlərin burada ilkin olaraq tibbi müayinəsi aparılır. Xəstəlik aşkarlanan miqrantlarla bağlı müvafiq tədbirlər görülür. Mərkəzdə miqrantların və uşaqlarının bütün sosial və geyim ehtiyaclarının əvəzsiz olaraq təmin edilməsi üçün xüsusi ləvazimat, geyim otağı da diqqətimizi çəkdi.

Saxlama mərkəzində miqrantların yanına gələnlər üçün ayrıca görüş otağı da var.

Yataqxanada hər birində altıya qədər çarpayı, palat dolabı olan otaqlarda yaşamaq üçün bütün lazımı şərait mövcuddur. Bundan başqa, əlillər üçün ayrıca otaq yaradılıb və əli arabası ilə təchiz edilmiş.

Dəhlizdəki divarlarla miqrantların və qaçqınların hüquq və vəzifələrini əks etdirən müxtəlif dillərdə yazılmış sənədlər və məlumat lövhələri vurulub.

İbadət otağında hər bir insan dini ayinlərini yerinə yetirə bilər. Mərkəzin, həmçinin 35-40 nəfərlik böyük yeməxanası var. Miqrantlar burada gün ərzində üç dəfə normal qida ilə pulsuz təmin olunurlar.

Mərkəzə tanış olarkən öyrəndik ki, son günlər qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilmiş tədbirlər nəticəsində saxlanılma mərkəzində yerləşdirilənlərin çoxu Hindistan vətəndaşlarıdır. Azərbaycanda multikultural dəyərlərə böyük önəm daha bir nümunəsi ilə saxlama mərkəzində yerləşdirilmiş qanunsuz miqrantlara münasibətdə bir daha rastlaşdıq. Belə ki, Hindistan vətəndaşlarının rəhətliyinin təmin edilməsi hətta onlara üç milli yeməklərini bişirən bişirən həmyerlilərinin xörək hazırlaması üçün də şərait yaradılıb.

Mərkəzin bütün əməkdaşları miqrantlara xoş münasibət göstərirlər və onların qayğısına qalırlar. Bunu mərkəzdə saxlanılanlarla söhbətdə onların dilindən dəfələrlə eşitdik.

Əcnəbilərin mütaliə etməsi üçün yaradılan kitabxanada müxtəlif dillərdə kitablar, jurnallar, qəzetlər var. Bundan əlavə, kitabxanaya miqrantların və siqnancaq axtaran şəxslərin hüquqlarından və vəzifələrindən bəhs edən Azərbaycan, rus, ingilis, ərəb, urdu dillərində məlumat kitabçaları qoyulub. Mərkəzdə bu dillərlə mükəmməl bilən əməkdaşlar fəaliyyət göstərir. Bu da mərkəzdə yerləşdirilənlərlə rahat ünsiyyətə imkan verir.

Mərkəzdə, həmçinin miqrantların istirahəti üçün idman meydançası, gəzinti yeri yaradılıb. Burada onlar asudə vaxtlarında futbol və voleybol oynayırlar. Eləcə də miqrantlar otaqlarda şahmat, dama və hətta nörd kimi stolüstü oyunlarla məşğul ola bilərlər. Saxlama mərkəzinə gəzənlər üçün yaradılmış bölmədə uşaq eyniləncə otağı diqqətimizi cəlb etdi. Burada müxtəlif oyuncaqlar, nağıl kitabları, gürdük, Mərkəzdə qalan yeddi yaşlı Araz adlı oğlan kompüter oyunları ilə məşğul olurdu. Anası ilə burada yerləşdirilmiş milliyətçə uyğun balaca Araz bizimlə söhbətində Mərkəzden xoş gəldiyini dedi. O, hətta Çindən olan qohumları ilə telefonda danışdıqdan da söylədi. Belə ki, Mərkəzdə miqrantların beynəlxalq və yer-

li təşkilatlarla, istədikləri şəxslərlə əlaqə saxlaması üçün imkan yaradılıb, telefon aparatları qoyulub.

Mərkəzdəki miqrantların bəziləri - Hindistan vətəndaşları Acu Kumar, Hossain Abdulla, Burhan Dinkan, Pakistan vətəndaşı Usman AZƏRTAC-ın əməkdaşları ilə söhbətlərində bildirdilər ki, xarici turizm agentliyində çalışan həmyerliləri olan Azərbaycanlı turist vizası ilə gətirib, yaxşı iş və məaqla təmin olunaçaqlarını və edərək addıblar. Respublikamıza gəldikdən sonra vəziyyəti deyilən kimi olmadıqda, sənədlərinin qaydada salınmadıqlarını gördü, Azərbaycanda qalmalarının qeyri-qanuni olduğunu anlayıblar. Bundan sonra Dövlət Miqrasiya Xidmətinin əməkdaşları onlara kömək edib və Mərkəzdə yerləşdiriblər. Həmsöhbətlərimiz qeyd ediblər ki, burada saxlanma şəraiti çox yaxşıdır, əməkdaşlar onların qayğısına qalırlar. Qaldıqları yerlər təmiz və səliqəlidir. Xidmət personalı miqrantlara yaxşı münasibət göstərir. Qida təminatı və otaqlarla bağlı heç bir problemləri yoxdur. Miqrantların sənədləri ilə əlaqədar problemlərinin həlli üçün DMX əməkdaşları mümkün köməyi göstərirlər.

Qeyd edək ki, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin miqrantlar üçün nəzərdə tutulan mərkəzindəki şəraiti beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri də yüksək qiymətləndiriblər. Beynəlxalq Miqrasiya Şəkilatının baş direktoru Uilyam Leysi Svinq 2015-ci ildə Azərbaycana səfəri zamanı bu mərkəzə də baş çəkib, yaradılan şəraitdən razılığını bildirib. O, burada gördüklərini dünya ölkələri üçün yaxşı nümunə adlandırdı. Doğrudan da, qaçqın statusu alan şəxslər bəzi istisnalar olmaqla, təxminən Azərbaycan vətəndaşları ilə eyni hüquqlara malikdir. Onlar ölkəmizdə işləyə və yaşayaş yer seçə bilərlər.

Son vaxtlar qanunvericilikdə edilən dəyişikliklər nəticəsində qaçqın statusu alanların vətəndaşlıq almaqla bağlı müraciət etmə proseduru da sadələşdiril-

5 Mart Bədən Tərbiyəsi və İdman Günüdür

Gənc nəslin inkişafına dəstək verilir

1993-cü ilin 15 iyununda xalqın çağırışına səs verərək ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı sayəsində başqa sahələrdə olduğu kimi, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində də ciddi dönüş yaradıldı. Bu sahədə mühüm tədbirlər həyata keçirən Heydər Əliyev gənclərlə və idmançılarla işi daha səmərəli şəkildə təşkil etmək, onların problemləri ilə yaxından tanış olmaq, gənclərin ictimai-siyasi həyatda daha fəal iştirakını təmin etmək məqsədilə Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılması barədə sərəncam imzaladı. Bununla da gənclərin qarşısında geniş üfiqlər açıldı.

Hər yerdə olduğu kimi, Bakının Nərimanov rayonunda da gənclərin avanqard rolunun təmin olunmasına, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafına maksimum səy göstərilir. Gənclər müxtəlif idman yarışlarında uğurlu nəticələrə imza atırlar.

Biz rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Nəcəf Novruzovla söhbət edərkən o bizi maraqlandıran məsələlərə aydınlıq gətirərək dedi:

—Son illər rayonumuzda gənclər siyasəti uğurla həyata keçirilir. Gənclərimiz ictimai həyatın bütün sferalarında aktiv fəaliyyəti ilə seçilir. Eyni zamanda siyasi, iqtisadi,

humanitar tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. Bütün bunlar isə dövlətin gənclərin fəaliyyəti üçün yaratdığı geniş imkanlar hesabına əldə olunur. Prezident İlham Əliyev gənclərin potensialından ölkənin mənafeyi naminə tam və düzgün istifadə olunması, onların faydalı məşğulluğunun təmin edilməsi, dövlət idarəçiliyi siyasətində iştirakının gerçəkləşdirilməsi məqsədilə "2015-2025-ci illərdə Azərbaycan Gənclərinin İnkişaf Strategiyası"nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Strategiya sənədi rayonumuzun gənclərinin intellektual fiziki və mənəvi inkişafında, ölkənin siyasi-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatında onların fəaliyyətinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayır.

Vurğulamaq lazımdır ki, rayonda Dövlət Gənclər və İdman Siyasətinin həyata keçirilməsi üçün məqsədyönlü iş aparılır. Kütləvi bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafı üçün yarış və çempionatlar keçirilir. Bu sahədə 2017-ci ildə təqdirəlayiq işlər görülmüşdür. Rayon ərazisində yerləşən orta ümumtəhsil məktəblərində təhsil alan şagirdlərin arasında idmanın inkişaf etdirilməsi üçün geniş maarifləndirmə işləri aparılır, kütləvi bədən tərbiyəsi və idman yarışları təşkil olunur. Onlar yaxşı bilirlər ki, sağlam bədəndə, sağlam ruh olur.

Nəcəf Novruzov sözüə davam edərək bildirdi ki, 27 aprel 2017-ci il tarixdə Nərimanov Rayon İcra Hakimiyyətinin iclas zalında rayon icra hakimiyyətinin, Yeni Azərbaycan Partiyası Nərimanov Rayon Təşkilatının və Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə IV İslam Həmrəyliyi oyunlarında iştirak edəcək Nərimanov rayon könüllülərinin bir qrupu ilə görüş

keçirilmişdir. Görüşdə rayon ərazisində fəaliyyət göstərən ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinin tələbə-gənclər təşkilatının sədrləri və 60 nəfər gənc könüllü iştirak etmişdir.

16 iyun 2017-ci il tarixdə Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Formula I Azərbaycan "Qran Pri" yarışında iştirak edəcək könüllü gənclərlə görüş keçirilmişdir. Görüşdə ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafına olan qayğı və diqqətdən geniş söhbət açılmışdır.

Rayon Gənclər və İdman İdarəsi tərəfindən ötən il idmanın ayrı-ayrı növləri ilə bağlı spartakada təşkil edilmiş, orta məktəblərin VII sinif şagirdləri arasında təşkil olunmuş Kubok yarışına maraqlı keçmiş, gənclər idmana olan maraqlarını bir daha nümayiş etdirmişlər.

2017-ci ildə Gənclər və İdman İdarəsinin dəstəyi ilə şəhid Məhdi Mirzəyev xatirəsinə həsr edilmiş basketbol idman növü üzrə rayon turniri keçirilmişdir.

Ötən il Bakı Modern Təhsil Kompleksində Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü ilə bağlı məktəblilər arasında idman yarışları keçirilmiş, oyunlar tamaşaçılar tərəfindən həvərlə qarşılanmışdır.

Tam əminliklə deyə bilərəm ki, Nərimanov rayonunun gəncləri ölkəmizin dünyada idman ölkəsi kimi tanınmasına maksimum səy göstərəcək və uğurlu nəticələrə imza atacaqlar.

Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü münasibətilə idmançılar, bu sahədə çalışan vətəndaşlarımızı və bütün idman ictimaiyyətini təbrik edir, Azərbaycan idmanının inkişafında onlara yeni-yeni uğurlar diləyirəm.

Söhbəti qələmə aldı: Qadir ASLAN, "Respublika".

İdmanın inkişaf etdirilməsi ölkə təhsilinin başlıca məqsədlərindəndir

Yola saldıığımız 2017-ci ildən iki aydan artıq vaxt ötdü. Tarixə qovuşan 2017-ci il yüksək nailiyyətlərlə başa vuran bir çox əmək kollektivləri, müxtəlif qurumlar, o cümlədən idman təşkilatları yeni ilə uğurla qədəm qoyublar. Qürurla deyə bilərəm ki, "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi (RİM) də məhz qabacılardan sırasındadır. Bunu ötən il əldə etdiyimiz parlaq qələbələr dəməyə imkan verir. Xatırladım ki, bu günlərdə paytaxtla yanaşı, respublikamızın hər yerində, "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bildiyimiz kimi, dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyev 2004-cü il mart ayının əvvəlində 5 mart tarixinin "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" kimi təsis edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu tarix isə təsadüfi seçilməmişdir. Belə ki, istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev millətin sağlamlığını, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Böyük öndər məhz 1995-ci il martın 5-də ölkəmizin tanınmış idmançıları və idman müəssisələri ilə görüşmüş, ilk dəfə olaraq bir qrup şəxsi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişdir.

Millətə sağlam nəsil, dövlətə sağlam vətəndaş lazımdır. Ona görə də Azərbaycanda idman inkişaf etdirilməsi ölkə təhsilinin başlıca məqsədlərindəndir. Təhsildə idmanı inkişaf etdirməkdə 2 məqsəd xüsusi vurğulanır. Birincisi, idmanla məşğul olmağın kütləvilikini artırmaq və ənənəvi akademik biliklərlə yanaşı, şagirdlərimizə sağlam həyatın, idman rəqabətinin, idmanın uğurlu, oxuduğu məktəbdə və vətəndaş olduğu dövlətin bayrağını zirvələrə qaldırmaq necə bir hiss olduğunu aşılana. İkincisi, gənc və yeniyetmələr məşhur idmançılarla ünsiyyətdə olmaq imkanını qazanırlar. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu sahədə "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin xüsusi yeri vardır. Mərkəz ölkəmizdə uşağ-gənclər arasında bədən tərbiyəsi və idmanın inkişaf etdirilməsində, onların arasında sağlam həyat tərzinin təbliğ edilməsində xüsusi rol oynayır.

"Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən idman yönümlü idarəetmə qurumudur. Hazırda Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşağ-gənclər idman məktəblərində 29 idman növü inkişaf et-

"Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi

dirilir, 56 712 nəfər idmançı məşğul olur, 2889 məşqçi-müəllim çalışır. Mərkəz Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən idman-sahmat məktəblərinin fəaliyyətlərini əlaqələndirir, onlara metodiki rəhbərliyi həyata keçirir, həmin məktəblərin idmançıları, təhsilçiləri arasında təqvim planına uyğun olaraq idman növləri üzrə yarışlar qələbələr dəməyə imkan verir. Xatırladım ki, bu günlərdə paytaxtla yanaşı, respublikamızın hər yerində, "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bildiyimiz kimi, dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyev 2004-cü il mart ayının əvvəlində 5 mart tarixinin "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" kimi təsis edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu tarix isə təsadüfi seçilməmişdir. Belə ki, istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev millətin sağlamlığını, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Böyük öndər məhz 1995-ci il martın 5-də ölkəmizin tanınmış idmançıları və idman müəssisələri ilə görüşmüş, ilk dəfə olaraq bir qrup şəxsi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişdir.

Millətə sağlam nəsil, dövlətə sağlam vətəndaş lazımdır. Ona görə də Azərbaycanda idman inkişaf etdirilməsi ölkə təhsilinin başlıca məqsədlərindəndir. Təhsildə idmanı inkişaf etdirməkdə 2 məqsəd xüsusi vurğulanır. Birincisi, idmanla məşğul olmağın kütləvilikini artırmaq və ənənəvi akademik biliklərlə yanaşı, şagirdlərimizə sağlam həyatın, idman rəqabətinin, idmanın uğurlu, oxuduğu məktəbdə və vətəndaş olduğu dövlətin bayrağını zirvələrə qaldırmaq necə bir hiss olduğunu aşılana. İkincisi, gənc və yeniyetmələr məşhur idmançılarla ünsiyyətdə olmaq imkanını qazanırlar. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu sahədə "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin xüsusi yeri vardır. Mərkəz ölkəmizdə uşağ-gənclər arasında bədən tərbiyəsi və idmanın inkişaf etdirilməsində, onların arasında sağlam həyat tərzinin təbliğ edilməsində xüsusi rol oynayır.

"Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən idman yönümlü idarəetmə qurumudur. Hazırda Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşağ-gənclər idman məktəblərində 29 idman növü inkişaf et-

dirilir, 56 712 nəfər idmançı məşğul olur, 2889 məşqçi-müəllim çalışır. Mərkəz Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən idman-sahmat məktəblərinin fəaliyyətlərini əlaqələndirir, onlara metodiki rəhbərliyi həyata keçirir, həmin məktəblərin idmançıları, təhsilçiləri arasında təqvim planına uyğun olaraq idman növləri üzrə yarışlar qələbələr dəməyə imkan verir. Xatırladım ki, bu günlərdə paytaxtla yanaşı, respublikamızın hər yerində, "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bildiyimiz kimi, dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyev 2004-cü il mart ayının əvvəlində 5 mart tarixinin "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" kimi təsis edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu tarix isə təsadüfi seçilməmişdir. Belə ki, istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev millətin sağlamlığını, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Böyük öndər məhz 1995-ci il martın 5-də ölkəmizin tanınmış idmançıları və idman müəssisələri ilə görüşmüş, ilk dəfə olaraq bir qrup şəxsi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişdir.

Millətə sağlam nəsil, dövlətə sağlam vətəndaş lazımdır. Ona görə də Azərbaycanda idman inkişaf etdirilməsi ölkə təhsilinin başlıca məqsədlərindəndir. Təhsildə idmanı inkişaf etdirməkdə 2 məqsəd xüsusi vurğulanır. Birincisi, idmanla məşğul olmağın kütləvilikini artırmaq və ənənəvi akademik biliklərlə yanaşı, şagirdlərimizə sağlam həyatın, idman rəqabətinin, idmanın uğurlu, oxuduğu məktəbdə və vətəndaş olduğu dövlətin bayrağını zirvələrə qaldırmaq necə bir hiss olduğunu aşılana. İkincisi, gənc və yeniyetmələr məşhur idmançılarla ünsiyyətdə olmaq imkanını qazanırlar. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu sahədə "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin xüsusi yeri vardır. Mərkəz ölkəmizdə uşağ-gənclər arasında bədən tərbiyəsi və idmanın inkişaf etdirilməsində, onların arasında sağlam həyat tərzinin təbliğ edilməsində xüsusi rol oynayır.

"Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən idman yönümlü idarəetmə qurumudur. Hazırda Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşağ-gənclər idman məktəblərində 29 idman növü inkişaf et-

dirilir, 56 712 nəfər idmançı məşğul olur, 2889 məşqçi-müəllim çalışır. Mərkəz Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən idman-sahmat məktəblərinin fəaliyyətlərini əlaqələndirir, onlara metodiki rəhbərliyi həyata keçirir, həmin məktəblərin idmançıları, təhsilçiləri arasında təqvim planına uyğun olaraq idman növləri üzrə yarışlar qələbələr dəməyə imkan verir. Xatırladım ki, bu günlərdə paytaxtla yanaşı, respublikamızın hər yerində, "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bildiyimiz kimi, dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyev 2004-cü il mart ayının əvvəlində 5 mart tarixinin "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" kimi təsis edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu tarix isə təsadüfi seçilməmişdir. Belə ki, istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev millətin sağlamlığını, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Böyük öndər məhz 1995-ci il martın 5-də ölkəmizin tanınmış idmançıları və idman müəssisələri ilə görüşmüş, ilk dəfə olaraq bir qrup şəxsi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişdir.

Millətə sağlam nəsil, dövlətə sağlam vətəndaş lazımdır. Ona görə də Azərbaycanda idman inkişaf etdirilməsi ölkə təhsilinin başlıca məqsədlərindəndir. Təhsildə idmanı inkişaf etdirməkdə 2 məqsəd xüsusi vurğulanır. Birincisi, idmanla məşğul olmağın kütləvilikini artırmaq və ənənəvi akademik biliklərlə yanaşı, şagirdlərimizə sağlam həyatın, idman rəqabətinin, idmanın uğurlu, oxuduğu məktəbdə və vətəndaş olduğu dövlətin bayrağını zirvələrə qaldırmaq necə bir hiss olduğunu aşılana. İkincisi, gənc və yeniyetmələr məşhur idmançılarla ünsiyyətdə olmaq imkanını qazanırlar. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu sahədə "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin xüsusi yeri vardır. Mərkəz ölkəmizdə uşağ-gənclər arasında bədən tərbiyəsi və idmanın inkişaf etdirilməsində, onların arasında sağlam həyat tərzinin təbliğ edilməsində xüsusi rol oynayır.

"Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən idman yönümlü idarəetmə qurumudur. Hazırda Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşağ-gənclər idman məktəblərində 29 idman növü inkişaf et-

dirilir, 56 712 nəfər idmançı məşğul olur, 2889 məşqçi-müəllim çalışır. Mərkəz Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən idman-sahmat məktəblərinin fəaliyyətlərini əlaqələndirir, onlara metodiki rəhbərliyi həyata keçirir, həmin məktəblərin idmançıları, təhsilçiləri arasında təqvim planına uyğun olaraq idman növləri üzrə yarışlar qələbələr dəməyə imkan verir. Xatırladım ki, bu günlərdə paytaxtla yanaşı, respublikamızın hər yerində, "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bildiyimiz kimi, dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyev 2004-cü il mart ayının əvvəlində 5 mart tarixinin "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" kimi təsis edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu tarix isə təsadüfi seçilməmişdir. Belə ki, istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev millətin sağlamlığını, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Böyük öndər məhz 1995-ci il martın 5-də ölkəmizin tanınmış idmançıları və idman müəssisələri ilə görüşmüş, ilk dəfə olaraq bir qrup şəxsi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişdir.

Millətə sağlam nəsil, dövlətə sağlam vətəndaş lazımdır. Ona görə də Azərbaycanda idman inkişaf etdirilməsi ölkə təhsilinin başlıca məqsədlərindəndir. Təhsildə idmanı inkişaf etdirməkdə 2 məqsəd xüsusi vurğulanır. Birincisi, idmanla məşğul olmağın kütləvilikini artırmaq və ənənəvi akademik biliklərlə yanaşı, şagirdlərimizə sağlam həyatın, idman rəqabətinin, idmanın uğurlu, oxuduğu məktəbdə və vətəndaş olduğu dövlətin bayrağını zirvələrə qaldırmaq necə bir hiss olduğunu aşılana. İkincisi, gənc və yeniyetmələr məşhur idmançılarla ünsiyyətdə olmaq imkanını qazanırlar. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu sahədə "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin xüsusi yeri vardır. Mərkəz ölkəmizdə uşağ-gənclər arasında bədən tərbiyəsi və idmanın inkişaf etdirilməsində, onların arasında sağlam həyat tərzinin təbliğ edilməsində xüsusi rol oynayır.

"Təhsil" Respublika İdman Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən idman yönümlü idarəetmə qurumudur. Hazırda Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşağ-gənclər idman məktəblərində 29 idman növü inkişaf et-

dirilir, 56 712 nəfər idmançı məşğul olur, 2889 məşqçi-müəllim çalışır. Mərkəz Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən idman-sahmat məktəblərinin fəaliyyətlərini əlaqələndirir, onlara metodiki rəhbərliyi həyata keçirir, həmin məktəblərin idmançıları, təhsilçiləri arasında təqvim planına uyğun olaraq idman növləri üzrə yarışlar qələbələr dəməyə imkan verir. Xatırladım ki, bu günlərdə paytaxtla yanaşı, respublikamızın hər yerində, "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. Bildiyimiz kimi, dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti cənab İlham Əliyev 2004-cü il mart ayının əvvəlində 5 mart tarixinin "Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü" kimi təsis edilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Bu tarix isə təsadüfi seçilməmişdir. Belə ki, istər sovet dönəmində, istərsə də müstəqillik illərində Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev millətin sağlamlığını, bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Böyük öndər məhz 1995-ci il martın 5-də ölkəmizin tanınmış idmançıları və idman müəssisələri ilə görüşmüş, ilk dəfə olaraq bir qrup şəxsi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişdir.

VƏTƏNDƏN UZAQLARDA BİR VƏTƏNPƏRVƏR VAR

Astara tarixən ərənlər, igidlər, qəhrəmanlar yurdu kimi tanınır. Torpağa bağlı, yurdsevərlik, vətənpərvərlik bu elin, obanın övladlarının qəlbine, ruhuna uşaqlıq, gənclik illərindən hakim kəsilir. Azərbaycanın bu qədim, əsrarəngiz diyarında dünyaya göz açmış akademik Ziya Bünyadov, Mirzə Cəbiyev, İlyə Kaverin Sovet İttifaqı Qəhrəmanı kimi nüfuzlu ada, Ağahəsən Nəhmətov, Rəhmət Hətəmov bu ada bərabər tutulan "Şöhrət" ordeninin hər üç dərəcəsinə, Yalçın Nəsirov isə müstəqil Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülmüştür.

Astaralılar dünyaya göz açdıqları yurda, azad, müstəqil ölkəmizə bağlılıqları, dövlətimizə, dövlətçiliyimizə sədaqətləri ilə daim seçilirlər.

Qələmə aldığımız yazının qəhrəmanı Seymur Nəsirov da gözəlliyi qəlbəli oxşayan Astaranın dilbər güşələrindən sayılan Şüvi kəndində dünyaya gəlib. Ömrünün 42-ci baharına qədəm qoyub. Qısa və maraqlı təcürə-meyi-halı vardır. Orta məktəbi doğma Şüvi kəndində bitirib. Milli Qəhrəman Yalçın Nəsirov onun uşaqlıq dostu olub. Vətən məhəbbət, təəssübkeşlik hissi onun bir-birinə bağlayıb. Yalçın hərbi peşəsini seçib. 1995-ci ilin mart hadisələri zamanı şəhidlik zirvəsinə ucaldı.

Seymur Nəsirov 1998-ci ildə Bakı İslam Universitetini, 2002-ci ildə Misirdə Əl-Əzhər Universitetinin "İslamsünası" və ərəb dili filologiyası" fakültəsini bitirib. O, bu universitetdə təhsil almış ilk azərbaycanlıdır. S.Nəsirov 2006-cı ildə Misir Fətvə evində daha dörd il oxuyub, MDB ölkələri arasında ilk fətvəçi diplomunu alıb.

2011-ci ildə Qahirədə Açığ Amerika Universitetində ərəb dili və ədəbiyyatı ixtisası üzrə magistraturanı əla qiymətlərlə bitirib. Hazırda doktoranturada təhsilini davam etdirir. "Ərəb elminin xidmətlərində azərbaycanlı alimlərin səyləri" mövzusunda elmi tədqiqat aparır. 2011-ci ildə hicri tarixi ilə X əsrə qədər ərəb mənbələrində "Azərbaycanlıların həyatı və yaradıcılıqları" adlı kitabı nəfis çəkildə çap olunub.

Seymur müəllim bildirir ki, uzun bir tarixi dövr ərzində Azərbaycan ərəb-islam dünyası ilə bağlı olduğundan islam mədəniyyətinin mərkəzlərindən olan Misirin məşhur və qədim kitabxanalarında, araşdırmalar mərkəzində, arxivlərdə, xüsusən dünyanın ən qədim islam elmi mərkəzi sayılan Əl-Əzhər Universitetinin kitabxanasında Azərbaycanla dair çoxsaylı mənbələrə rast gəlmək mümkündür. Sovet dönməndə Azərbaycan alimlərinə ideoloji əsasla məhdudiyətlər qoyulmuş, bu mənbələrlə yaxından işləməyə imkan verilməmişdir.

Seymur müəllim tədqiqatlar sayəsində 700-ə yaxın ərəb mənbələrindən Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri barədə yeni məlumatlar toplamış, Qurani-Kərimdə "Azərbaycan" sözü-nü, böyük sərkərdə Səlahəddin Əyyubinin əslən azərbaycanlı olduğunu, Qahirə kitab evində dahi şair Nizami Gəncəvinin "Xəməs"inin 6 nüsxəsini üzə çıxarmışdır.

Seymur Nəsirov "Vətənpərvər"-Azərbaycanın Misirdəki Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, Qahirə Universitetinin müəllimidir. Misirin keçmiş baş muftisi və dünyanın ən məşhur alimlərindən biri olan professor, doktor Şeyx Əli Cüməninin xarici tələbələrini işi üzrə köməkçisidir. İrsi canlandıran üzrə "Halqa" fondunun təsisçilərindən biri və baş direktorudur. Hazırda dünyanın 58 ölkəsindən gəlmiş 1000-dən çox tələbəyə rəhbərlik edir. Seymur müəllim Azərbaycanla Misir arasında əlaqələrin bugünkü vəziyyətindən söhbət açaraq dedi:

—Dünyanın ən qədim dövlətlərindən biri olan Misir bu gün yenidən inkişaf mərhələsinə keçirilib. Afrika qitəsi ilə Yaxın Şərqi birləşdirən bu ölkə Süveyş kanalı kimi dünyada olduqca əhəmiyyətli dəniz keçidinə sahibdir. Əsrlər boyu Azərbaycanla Misir arasında əlaqələr yüksək səviyyədə olub. Bunu apardığımız tədqiqatlar da sübut edir. Azərbaycanlı alimlərin həyatlarına nəzər saldıqda görürük ki, ən məşhur alimlər Misirdə təhsil alıblar.

Ölkələrimiz arasında siyasi əlaqələr də yüksək səviyyədədir. Misir Azərbaycanın müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü tanıyan ilk ölkələrdən biridir. İslam Konfransı Təşkilatı çərçivəsində hər zaman Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləyir.

Azərbaycan cənubi Qafqazda yerləşən güclü və müasir dövlətdir. Bu gün Azərbaycan əldə etdiyi uğurlar, onun sürətli inkişafı Misiri cəlb edir. Ölkəmiz son illər ixrac potensialını artırmaq istiqamətində uğurlu addımlar atıb. Misir vasitəsilə Azərbaycan Afrika və Yaxın Şərqi bazarlarına çıxış əldə edə bilər. Hər iki dövlətin qarşılıqlı maraqlarının mövcudluğu əlaqələrin də inkişafına stimül yaradır. Bu gün həm Misir, həm də Azərbaycan iqtisadi inkişaf mərhələsinə keçirilib. Bu əlaqələrin genişləndirilməsi əməkdaşlığın böyük perspektivlərindən soraq verir.

Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin uğurlu siyasəti sayəsində ölkəmizin beynəlxalq aləmdə mövqeyi getdikcə möhkəmlənir, müstəqil Azərbaycan dünyada tanınır. Uzaq Misirdə də ölkəmizi yaxşı tanıyır və sevirlər.

2016-cı ilin iyun ayında Bakıda Dünya azərbaycanlılarının dördüncü qurultayı keçirildi, -deyər Seymur Nəsirov bildirir. Cənab Prezident qurultayda diaspor təşkilatları qarşısında Azərbaycan haqqıqlarını, dilini, mədəniyyətini və Dağlıq Qarabağ problemini beynəlxalq ictimaiyyətə yüksək səviyyədə çatdırmaq kimi mühüm vəzifə qoydu.

Misirə qədəm qoyduğum gündən diaspor fəaliyyətinə başladım. Hər zaman Vətənimizi layəqətlə təmsil etməyə çalışırdım. Misirin nüfuzlu universitetlərində Azərbaycanla bağlı çıxışlarım çox diqqətə, maraqla qarşılanırdı. Misirdə yaşayan azərbaycanlı diaspor sədrliyi ilə bağlı seçki keçirdilər və mənə yekdilliklə səs verdilər. Doğrusu, bu, çox böyük məsuliyyət idi. Qısa vaxtda Misirdəki Azərbaycan səfirliyi ilə birgə çoxlu tədbirlər keçirdik. Misirin aparıcı televiziya kanallarında müstəqil Azərbaycanın tarixi, iqtisadi, mədəni inkişafı mövzusunda silsilə söhbətlər apardım. İlk dəfə olaraq Azərbaycan mətbəxinə diaspor fəal xanımları vasitəsilə Misir dövlət televiziyası vasitəsilə təqdim etdik. Azərbaycan-Misir tarixi əlaqələr haqqında qəzetdə məqalə dərc etdik. Səfirliyi-mizlə universitet tələbələri arasında "Mən Azərbaycan haqqında nə bilirəm?" mövzusunda müsabiqə təşkil etdik.

"Vətənpərvər" birliyi diaspor təşkilatı olaraq yerli və beynəlxalq tədbirlərdə, görüşlərdə, eyni zamanda universitetlərdə keçirilən tədbirlərdə Azərbaycan haqqıqlarını, Qarabağ problemi barədə informasiyaları Misir xalqına və beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırır. Gənclərin iştirakı ilə haqqıqlarla yamağa üstünlük veririk. Ermenilərin bir neçə jurnalı var ki, ölkəmizlə bağlı hər zaman uydurma, yalan məlumatlar yayırlar. Odur ki, medianın imkanlarından daha çox bəhrələnməyə çalışırıq.

Qarabağ mövzusunda, 20 Yanvar, Xocalı faciəsi barədə Misirin nüfuzlu kütləvi informasiya vasitələrində çıxışlarımız böyük maraqla qarşılandı. Ölkəmizin zəngin tarixi, mədəniyyəti, turizm potensialı, coğrafi mövqeyi, unikal təbiəti, mətbəxi geniş təbliğ olunur. Misir televiziyasında ilk dəfə Azərbaycan mətbəxi, turizm potensialı və coğrafiyası ilə bağlı video çarxlar nümayiş etdirilib. Bunun nəticəsidir ki, son illər Azərbaycana səfər edən misirli turistlərin sayında artım müşahidə edilir.

Səfirliyin yaxından köməyi ilə tələbələr Qəlbəyev bölgəsində yerləşən Azərbaycan parkına və bu parkda ucaldılmış ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsinə ziyarət təşkil olunur. Misirli gənclərə ölkəmizin ulu keçmiş, zəngin təbiəti, müasirliyi, qazandıdığı uğurlar barədə məlumat verilir. Həmçinin parkdakı kitabxanaya Azərbaycan haqqıqlarını əks etdirən ərəb dilinə tərcümə edilmiş yeni kitablar verilib.

"Vətənpərvər"-Azərbaycanın Misirdəki Diaspor Təşkilatları Birliyi Qahirə Universitetinin ədəbiyyat fakültəsinin "Şərq dilləri" bölməsində Azərbaycan dilinin tədrisində başlayıb. Universitetin IV kurs tələbələri üçün keçirilən Azərbaycan dili dərslərində 130-dən çox tələbə iştirak

edir. Dərslərdə ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti və Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü, torpaqlarımızın işğalı, Xocalı soyqırımına barədə məlumatlar verilir.

Ana dilimizə böyük maraqla göstərən gənclərin dili daha yaxşı mənimsəməsi üçün Qahirədəki diaspor mərkəzində əlavə kurslar təşkil olunur. Bu sahədə Azərbaycanın Misirdəki səfirliyi-nin xidmətinə xüsusi qeyd etmək istərdim. Həmçinin Əl-Əzhər və Ayn Şəms Qahirə universitetinin 500-dən çox tələbəsi Azərbaycan dilini öyrənir. Təhsil Nazirliyinin müvafiq qərarı ilə Azərbaycan dili universitetlərdə dərs proqramına daxil edilib. Gələcək illərdə digər universitetlər də bu proqrama daxil ediləcək. Bundan əlavə, xəttatlıq və dekorativ fənni də tədris edilir. Bu, dünyada çox sevilən sənətlərdən biridir. Misirdə də buna maraqlı böyükdür.

Yaxın gələcəkdə Misir-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətini təsis etməyi nəzərdə tutmuşuq, -deyər Seymur müəllim bildirir. Bu cəmiyyəti yaradandan sonra Azərbaycan haqqıqlarını daha geniş şəkildə beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq mümkündür.

Bu yaxınlarda Misir televiziyası ilə çıxışında Azərbaycan xalçasından söhbət açdım və Azərbaycan xalçasının dünyanın ən gözəl xalçası olduğunu, Bakı şəhərində xalça muzeyinin fəaliyyət göstərdiyini söylədim. Hətta Qurani Kərimdə də cənn

Səbrli adamın müdrikiyi

(İsrafil Məmmədov haqqında kövrək yazı)

“Respublika” qəzetinin baş redaktoru, hörmətli professor Teymur Əhmədovla hərdən bir “Azərbaycan” nəşriyyatında gah liftin qarşısında, gah da yeddinci qatında üz-üzə gəlirik. Sonuncu dəfə qarşılaşanda o: - Milli Emlər Akademiyasında dayının yubileyi qeyd edilir, xəbərimiz olmayıb. Haqqında bir yazı yazsaydın, çap edərdim...

Teymur müəllimin səmimiyyətinə güvənərək erkənə “Dayım haqqında on il önce olsa da, həmişə təvəvəni saxlayacaq bir yazı yazmışam...” deyəndə o, gülümsəyərək sözümlə kəsib: - Dayının son on ildəki fəaliyyətini də yazına əlavə etsən, gətir baxaq... - söyləyib redaksiyaya sarı addımladı...

İrəvanda oxuyarkən üçüncü tələbəlik həyatının iki ilini “Şiləçi” adlanan ərazidə (ermənilər Şiləçinin türk sözü olduğundan xəbərsiz idi) dayımın kirələdiyi ikimərtəbəli erməni evinin ikinci qatının bir gözündə, bir ilini isə dövlətdən aldığı qoçaqlı mənzilində qaldırdım. Qəzetçi və yazıçı dayımın ürəyincə bir cümləni yazanacan ağı verənlərin qarşısında saatlarla səbri və gərgin anlar keçirdiyini, yazdığı neçə-neçə cümləni xətləyib pozduğunu, çəkdiyi siqaret köttükləri ilə külgabani doldurduğunu görəndə yazılıqlığın nə qədər çətin, məşəqqətli bir sənət olduğunu elə o vaxtlar anladım. Əslində buna anlamıq da demək olmas. Əgər gərvənc dərk eləməydim, dayım işdən çox vaxt yorğun-arğın gəlib dincəlmək üçün çarpayısına uzananda, yaşca ondan böyük dayımın rus-alman savaşından getirdiyi üz registri-sədi, yumurta sarısı zəngində klavışları-dilləri olan şirin səslə akkordəonun qayışlarını dərhal çiyindən sıyın qabına qoyardım. Kənddə mənə o qədər “ağıldan, dərrəkəli, mədəni oğlandır” demişdilər ki, mən də ağıllı olduğuma inanmışdım. Allah mənə musiqiyə səxavətlə bol-bol həvəs, sevgi, deyərdim ehtiras vermişdi, ancaq gələcəkdə edəcəyim hansı günahıma görə (bəlkə də hansısa xətava düşər olubmaq üçün) o sevginin, ehtirasın müqabilində musiqi qavrayışı verməmişdi. Hər gün dərindən qayıdaraq tələm-tələsik yeməyimi yeyib akkordəonu sinəmə basıb, ara vermədən beş-altı saat çalardım. Bu beş-altı saat fənin iki-üç saatını o vaxt dayım da eşitməyə məhkum idi.

Tələbəliyən son bir ilinə dayımın üçoatlı mənzilində qaldım. Bir gün dostum rəhmətlik Qambay Məmoioğlu bizə gəlmişdi. Yaşımın çöpgəlin vaxtı idi. Axşamüstü Qambayla mənə dəli bir gülmək tutdu. Dayım son dərəcə ehtiramımız, həm də aramızda həyə pərdəsi olduğundan, gülməyimizi gizlətmək üçün özümüzü gah eyvana, gah hamama, gah da boş otaqların birinə yeriyib gələcək boşalır, dayım olan otağa qayıtmaq bizi yenə gülmək tuturdu.

Bu arada dayımın mehriban, doğma, məxmər kimi yumşaq səsinə eşitdik:

- Özünüzi sıxmayın, bərkədən, rahat gülmün, gülmün ki, boşalasanız...

Uzun illər sonra dayımın o gecəki səsinin yumşaq tonunu Qambayla döndə-nöndə müzakirə elədik. Hər dəfə də onun səbrini, mehribanlığını və doğmalığını heyranlıqla xatırladıq. Dayımın səbrindən, təmkinli olmasından söz düşmüşkən... Ev uşağı olduğumdan dərindən bir qayda olaraq birbaşa evə qayıdardım. Bir gün necə oldusa, bir tələbə dostumla dərindən çıxıb gələcək, filmə baxandan sonra gözəl yaz günü bizi ovsunladığından küçələrdə gözəl qızların dalınca düşüb süründük, parklarda oturub dondurma, qoqal yeyə-yeyə saatlarla gəlib-gedənə baxdıq. Həmin gün saat beşdəmi, altımda evə dönüb qapını açanda dayımı içəridə geyinmiş, qanıqara duruma görəndə yerimdə quruyub qaldım. Həmin gün tezdən tələsdiyimdən öz açarım cibimdə ola-ola masanın üstündən dayımın açarını da götürərək qapını bağlayıb getmişəm. Dayımın gecə yarıncan yazıb hazırladığı məqalə saat 11-də əməkdaş olduqı Ermənistan Kommunist Partiyasının orqanı olan “Sovet Ermənistanı” qəzeti baş redaktorunun masası üstündə olmalıymış. Tərslikdən həmin gün dayım həm də qəzetdə növbətiçmiş. Redaksiyadan dəfələrlə evə zəng edib dayımı danıyır, məqaləni yazmamaqda ondan gübhələnir. Dayımın xahişi ilə redaktorun sürücüsü gəlib beşinci mərtəbənin evyanından dayımın atdığı yazı materialını götürüb aparır. Həmin gün mən qapını açanda gün ər-

zində ac-susuz qalan, redaktorun danlığına, qınağına düşər olan, onun yanında etibarını itirən, açar tapmaq ümidi ilə ciblərini, gümanı gəldiyi yerləri döndə-döndə axtaran, saatlarla canına yığılmış hirsini, stresini bədəninin harasında gizlədərək sakitcə, ancaq özümə baxmadan (bəlkə də qaşqabağını gizlətmək məqsədilə) - Sən mənə bütün günü dustaq eləmişən... - deyib, tələsik çıxıb getdi. Xeyli müddət donub yerimdə qaldım. Həmin gecə dayım növbətiç olub evə gec gəldiyindən, səhrisi gün mən dərsə tez getdiyimdən bir-birimizi görə bilmədik. Növbəti gün baş verənlərdən sarsılaraq lal olduğumu işdən qaçıdan dayım duyaraq heç nə olmayıb-miş kimi gülə-gülə: - Elə gözəl havadır, adam evə gəlmək istəmir... Köynəyimi ütüləydim, çıxıb bir az gəzişərdik... Dayımın bu sözlərindən sonra donum-qırışığım açıldı, xoşbəxt anlar yaşadım. Həmin gün şəhərin bəzi yerlərini dolandıqandan sonra dayım mənə ən bahalı bir restorana apardı, bütün sıxıntılarımı unuttum.

Bir yazımda - “Məzələnmə”də yazıçı Anarın yüksək mədəniyyətindən, kübarlığından, həssaslığından, incə qəlbli olduğundan yazanda dayım İsrail Məmmədovu xatırlamışdım. İndi dayımın mədəniyyəti, həssaslığı, kübarlığından danışanda sevimli yazıçımı Anar bay yadıma düşür.

Qərbi Azərbaycan Zəngəzur mahalının Miğri rayonunda iyirmi-iyirmi beş evi olan Əmrəkər kəndində doğulan, dərslərini qıraq, bəzənə əy işiyində oxuyub orta məktəbi qızıl medalla bitirən, həmin məktəbdə müəllim işləyən, sonra rayonda komsol komitəsinin ikinci, sonrasa birinci katibi vəzifəsində çalışan, Bakıda peşəqoşu institutu, İrəvanda ali partiya məktəbini bitirən, “Sovet Ermənistanı” qəzetində ədəbi işçi vəzifəsindən həmin qəzetin baş redaktoru, Ermənistan təhsil nazirinin birinci müavini vəzifəsindən yüksələn dayım İsrail Süleymanoğlu Məmmədov özəl səbir, təmkin, iradə, qapalı inad, güclü yaddaşı, sadəliyi, mehribanlığı və özəl zəhmətkeşliyi (!) ilə seçilən bir fərdidir.

Ermənilərin türklərə qarşı bəzən açıq, bəzənə gizli təzyiqləri ucubtından Qərbi Azərbaycandakı aydınlardan və sadə insanlardan bəzi təz, bəzilər isə nisbətən gec de olsa, öz ata-baba yurdlarını zaman-zaman tərk etmək məcburiyyətində qalıblar. Ancaq İsrail Süleymanoğlu son erməni-azərbaycanlı münaqişəsində İrəvanı sonuncu tərk edən türk olub. Burada “sonuncu” sözü təsadüfən işlədilmiş. İsrail Məmmədov İrəvanda tanınan, üzde olan bir insan olduğundan onun çoxlu erməni dostu olduğu kimi, həddindən çox gözü götürməyənləri, düşmənləri də vardı. Ermənilər hər dəfə “erməni xəstəliyi”nə tutularaq qan təzyiqləri yüksələndə dayımgilin evlərinə hədə-hərbə, aşığılayıcı, təhqirlərə dolu arasıksizləmə telefon zəngləri olub. 1968-ci ildə dayımgilin yataq otağının divarına qoyularaq partladılan amunallın səsi Bakıda da eşidildi. Divardan tökülən daşlar, çinçillər ətrafı sığradığından divara söykəli çarpayıda yatmış dayımgil xəsarətdən sovuşdu. “Ədalətli və obyektiv” erməni müstəntiqinin araşdırmasından bəlli oldu ki, sən demə, dayımın divar qonşusu olan erməni, öz qızını bir erməni gəncinə vermədiyinə görə həmin gənc bu işi törədimiş. Erməni müstəntiqinin getirdiyi “aydınlığa” inanmaq olardı, əgər... Əgər dayımın on səkkiz yaşlı, anam demişkən, qələbəcü kimi oğlu İlqar bir ay İrəvan xəstəxanasında erməni həkimlərinin “müalicəsindən” sonra Moskva aparılmasaydı, Moskva həkimləri başını bulayaraq “müalicə tamamilə yanlış aparılıb” deməyəydi, Moskva dan əziz və yaraşlıq, göz yaşlı kimi dupduru, günahsız İlqarın cənəzəsi ilə qayıtmayıydı (1984), dayımgilin yataq otağının divarını partladan erməni gəncinin gerçəkən öz məhbəbbəti naminə bu hadisəni törətdiyinə inanmaq olardı...

Bu ağır, acı, dözülməz olaydan sonra ermənilərin arasında yaşamaq, işləmək o qədər də asan məsələ deyildi. 1989-cu il hadisələrindən sonra dayım təkə İrəvanda deyil, bütün Qərbi Azərbaycanda yazılıq günlerini tələş və qorxu içində keçirən (1990-nın yanvarından) sonuncu türk olub. Mən dayımdan milli qəhrəman obrazı yaratmaq fikrindən çox-çox uzağam. O həyəcanlı, qorxulu günlər dayımı yaxından tanımayan bir ağziyöyçək “vəzifə şirindi, əl çəkbil gələmmir” demişdi. O dar macaldə həmin nadana acı-acı gülmüşəm. Gülmüşməyimin mənası bu idi- bütün uşaqlar ataların belindən gəlsə də, bütün ataların doğma uşaqlarına istəyi, məhbəbbəti eyni cür olmur. Mənim o yetişməmiş, kal adama nə Qorio atanın, (Balzakin ədəbi obrazlarından biri), nə də dayımın övladlarına, İlqarın tənha məzarına olan bənərsiz sevgisini anlatmaqda həvəsim yox idi.

İndiyə qədərki ömrünün beşdə dörd hissəsini İrəvanda yaşamış dayımın tarixi, ədəbiyyatçı, yazıçı, siyasətçi, yüksək vəzifəli rəsmilərə yanaşı, sadə zəhmətkeş ermənilər arasında da tanışları, dostları çox idi. Bəzi tanışları onun yüksək mədəniyyətinə, ağına, bəzi dostları onun səbrini, təmkinli olmasına, qarşısındakı adamı diqqətlə dinləməsinə, bəziləri onun şirin, duzlu söhbətinə, parlaq natiqliyinə, son dərəcə istiqanlı olmasına, bəziləri, xüsusilə qadınlar, onun boy-buxunlu, yaraşlıqlı olması bir yana, yerində, məqamında insanda xoş ovqat yaradan bir şirin söz, atmaca-kompliment deməsinə, məqamında bir gül, bir konfetlə adamın könlünü ala

bilməsinə görə onu seviridilər. İnsanın ürəyinə yatan bu və başqa keyfiyyətlərinə görə çox vaxt ermənilər İsrail Süleymanoğlunun türk olduğunu unudurdular. Yüksək mədəniyyətinin, ağılinın, mehribanlığının, yaraşlıqlı olmasının öndündə dirənmiş göstərə bilmədiklərindən, İsrail Süleymanoğlu İrəvanın Matenadaran-mətnşünaslıq arxivində birbaşa araşdırmalar aparmasına icazə verilən barmaqda sayılan türk aydınlarındandı.

Ötən yüzilliyin səksəninci illərində Azərbaycan mətbuatında, ictimai mühitində xalqlar dostluğu, beynəlmiləli ruhun təbliği pik həddində olmasına baxmayaraq, Azərbaycan mətbuatında, bədi yazılarda Türkiyədən, türkçülükdən yazmaq bir yana, türk sözünün işlədilməsi qadağan olunan dövəndə İrəvandan Bakıya uçan təyyarədə dayımın İrəvanda nəşr etdiyi (1985) broşür boyda “İrəvan dəftəri” kitabçasını oxuyanda heyrdətdən yerimdə donub qaldım... Kitabçada İrəvanın qədimdən türklərin-azərbaycanlıların ata-baba yurdu olması dəlillərə, danılmaz faktlara söykənərək sübut edilmişdi. Bakıya çatan günün səhəri tarixi, şair dostum Elman Mustafa telefonda:

- Dayımın kitabı Akademiyada əldən-ələ gəzir. Ondan birini də mənə tap... deyəndə keçirdiyim sevinc qarışıq qürur hissindən ürəyim az qala şişib partlayacaqdı. Redaktor müavini işlədiyi “Sovet Ermənistanı” qəzetində İsrail Məmmədovun Xalqlar dostluğu, beynəlmiləli ruhda yazıb çap etdiyi iri-iri məqalələri, gözə küllüfürüb etimad qazanmaqla “İrəvan dəftəri” kitabçasını çap etdirmək imiş. Dayımın ustalığı, sol əlilə qırtıq çalib quruğuştə dayanmış gürzənin diqqətini özünə cəlb edən, sağ əlilə sakitcə onun boğazından tutan ovsunqunun, səhrəbazın məharətinə bənzətmək olar. “Baharın on yeddinci anı” filminə elit alman hərbiçilərin əhatəsində çalışan, yüksək mədəniyyətli, ağılı, güclü məntiqi, təmkinli, soyuq-qanlıq, iləcə də yaraşığıyla seçilən Ştirliş rolunun ifaçısı Vyacheslav Tixonov kimi.

Alman, rus, polyak və məhz erməni mənəblərinə yarırlanaraq qədim İrəvanın qədim azərbaycanlı-türk şəhəri olduğundan bəhs edən “İrəvan dəftəri” kitabçasının 1985-ci ildə ermənilərin paytaxt şəhərində nəşr olunması bir möcüzə idi. Bunun möcüzə olduğunu ancaq erməni sovinizmin mahiyyətini bilənlər, bir də o dövrdə yaşayan, senzurdan başı bəlalər çəkmış yarıdıcı aydınlar anlayar.

1972-ci ildə İsrail Məmmədov Ermənistan Emlər Akademiyasının Tarix İnstitutunda “Ermənistan Azərbaycan mətbuat tarixi” mövzusunda dissertasiya müdafiə edir. Dissertantın həmin elmi işində “Lək-Lək” və “Bürhəni-Həqiqət” məcmuələrinin Azərbaycan ictimai fikir tarixindəki yeri, ictimai-siyasi, etno tarixi, elmi-fəlsəfi və bədi-estetik faydasına dair mövzusu elmi şurada birmənalı qarşılanmasa da, elmi araşdırmadakı danılmaz, tutarlı faktların, məntiqi gücünə görə əsərin erməni və Azərbaycan dillərində çap olunmasına dair qərar qəbul olunur. Erməni dilində yazıb müdafiə elədiyi elmi işin mətnini müəllif doğma dilimizə çevirdiyi variantını Bakıya göndərir. Altı ay ötdəndən sonra müəllifin İvanınsovet ideolojisinin alovlu qarşısı-manqurt bir alimin imzası yazdığı belə bir yarı gəlir. “Bürjua mətbuatına belə ürkədən vurulan müəllifə deyir ki, bu qəbil ölü misralarına səhəb durmaq əvəzinə, qoy gedib özünə ağıllı-başlı bir iş tapsın”.

Bəli, erməni, azərbaycanlı münaqişəsinin qızgın çağında (1990-cı ilin yanvarında) İsrail Süleyman oğlu Məmmədov evəşiyini, ata-anasının, on səkkiz yaşında vəziyasını dəyişmiş oğlunun məzarlarını, vəzifəsini İrəvanda qoyaraq Bakıya gəldi. Vəzifəsini itirmiş çoxların tənhalığa, küskünlüyə qapıldığıni, dözməyib ürəyinin partladığını görmüşəm. Ancaq şükürlər olsun Tanrıya, İsrail Məmmədov Bakıya gələndən sonra bir jurnalist-politoloq, bir alim, siyasi şərhçi, namuslu bir vətəndaş olaraq öz misiyasını radio, televiziya, mətbuatla daha çevik, entuziazmlı iş erməni ideolojisinin saxta, uydurma mahiyyətini, türklərə qarşı tarixi düşmənciliyini, ayrı-ayrı vaxtlarda törətdiyi soyqırımları tutarlı fakt və elmi dəlillərlə xalqımıza və dünyaya ictimaiyyətinə çatdırmış və ictimiyatında da bu missiyanı davam etdirməkdədir.

Onlarca elmi və bədi kitabın müəllifi İsrail Məmmədov bəlli köçürülmə olayı ilə bağlı Bakıya gələndən sonra Azərbaycan Dövlət Tələdi Vəkiləş Şirkətində “Erməni redaksiyası”nın müdiri vəzifəsində çalışıb. Bu vaxtadan respublika radiosunda onun erməni dilində 2680, Azərbaycan dilində 1145 elmi-analitik məqaləsi səslənib. Azərbaycanlıların soyqırımına bağlı Azərbaycan və rus dillərində neçə-neçə kitabı nəşr olunub...

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 25 may 2012-ci il tarix sərəncamı ilə İsrail Məmmədova Azərbaycan Respublikasının elm sahəsində Dövlət Mükafatı laureatı adı verilib və ona laureatın diplomu ilə fəxrli döş nişanı təqdim edilmişdir.

P.S. İrəvanın “Şiləçi” deyilən ərazisində dayımın kirayəşin qaldığı evdə yaşayanda mənəm on doqquz, dayımınsa otuz iki yaşlı vardı. Bəzən dayımın köynəyini ütüləyəndə onun özünəməxsus, qəşəng qoxusunu hiss edirdim. Bu yazımda da dayımın köynəyini ütüləmək keçir könlümdən...

Azər ABDULLA.

Sumqayıtdakı iğtişaş erməni təxribatı idi

1988-ci il fevralın 27-29-da baş vermiş Sumqayıt hadisələrindən artıq 30 il keçir. Zaman göstərdi ki, bu olaylar böyük bir siyasi oyunun başlanğıcı, necə deyirlər, “ilk akkordları” idi. Azərbaycan qarşı yönəldilmiş separatçılığa, terrorizmə, nəhayət, işğalçı hərəkatlərinə haqq qazandırmıq üçün edilən provakasiya idi.

Düşmən üzərində qələbə çalmaq üçün onun zəif xüsusiyyətlərini öyrənmək, psixologiyasına bələd olmaq çox vacib amillərdən biridir. Əf-suslar ki, biz - azərbaycanlılardan fərqli olaraq uzun illər torpaqlarımızda yaşayb özünəməxsus və böyük ustalqla öz xain, murdar sifatını gizlədə bilən ermənilər bu həqiqəti daha tez və daha yaxşı başa düşmüşlər. Ürəyumuşaqlığımızı bilib, unuqanlıqımıza bələd olan ermənilər əsrlər boyu qılıqımız girək oba və yurdlarımızda məskən salmış, sonradan isə qanımız töküüb torpaqlarımızı işğal etmişlər. Lakin “ziyanın yansıdan qayıtmaq da xeyirdir” - deyirlər. Bu gün düşməni və onun başımıza gətirdiyi bütün faciələri diqqətlə öyrəniib, deqiq araşdırmalıyıq ki, gələcəkdə hər bir fitnə və həmləyə hazır olaq və sonda zəfər yürüşü ilə itirdiklərimizi də qaytara bilək.

Bu baxımdan Sumqayıt hadisələrinin sonrakı qanlı olayların başlanğıcı kimi yada salıb təhlil etmək çox vacibdir. İrad tutula bilər ki, bu haqda çox deyilib, çox yazılıb. Bəlkə də yazılıb deyilənlər çoxdur, lakin hesab edirəm ki, bu, kifayət deyil. Çünki ermənilər Sumqayıt hadisələrini bayraq edib hər yerdə azərbaycanlılara vəhşi millət kimi qələmə vermiş və son iyirmi ildə ölkəmizə qarşı törətdikləri hər bir mənfur hərəkatə bəraət qazandırmıq dərəcəyə qədər qana batmış əllərini məharətlə dünyaya ictimaiyyətdən gizlədə bilmişlər. Məhz buna görə o dövrdə şahidlərin gözü ilə canlandıran, fakt və dəlilləri bütün ıxırdığıyla, epizod-epizod tədqiq edən və hadisələrin əsl təşkilatlarını üzə çıxaran materiallara hələ də ehtiyac böyükdür. Bu haqda nə qədər çox məqalə və kitab dərc olunarsa, film çəkilərsə, dünya ictimaiyyəti bir o qədər düzgün məlumatlandırılacaq və Sumqayıt hadisələrini kimlər tərəfindən törədildiyini də daha dəqiq müəyyən edər. Faktlar isə sarsılmaz olaraq hadisələrini ermənilər və onların “böyük” himayədarları tərəfindən törədildiyini üzə çıxardır.

Həqiqətdən də, Sumqayıt hadisələrinə 30 ilin yüksəkliyindən nəzər yetirəndə təxribat törədib, çap axıdanların əsində ermənilərin özü, onları xaricdəki havadarları və SSRİ rəhbərliyinin olduğu açıq görsənir. “Böyük Ermənistan” yaratmaq arzusu ilə alışıb-yanan erməni millətçiləri üçün hər cür mənfur üsul qəbul olunduğundan özlərindən qurbanlıq seçib, onları öldürüb və ya öldürmək üsuluna da vicdan əzəbi çəkmədən müjracət ediblər. Bu üsul onlara dünya ictimaiyyətinə ermənilərin məzlum, azərbaycanlıların və türklərin vəhşi olduqlarını göstərmək, eləcə də gələcəkdə həyata keçirəcəkləri bütün yaramaz hərəkatlərə haqq qazandırmıq üçün zaman-zaman lazım olub. Təz bizi gözlər ki, bu, ermənilərin əsrlərə təxribət qarşı istifadə etdikləri bir üsuldur. XX əsrin əvvəllərində yazıb-yaratmış görkəmli Azərbaycan publisisti Ömər Faiq Nəmanzadənin böyük uzaqgörənliklə söylədiyi sözlər yada düşsün. O, 1906-cı ildə “İrşad” qəzetinin səhifələrində çap etdiyi məqalələrin birində belə yazır: “Ermənilər, necə olarsa-olsun, özlərini Ermənistan yaratmaq planlarını mütləq həyata keçirəcəklər və bu məqsədə nail olmaq üçün bizi İrəvandan, Qarabağdan və Qarsdan qovub çıxarmaqda cəhd göstərəcəklər. Biz bilməliyik və unutmamalıyıq ki, ermənilər istənilən alçaqlığa hazırdırlar. Onlar təxribatlara əl ataraq, müsəlmanları özlərinə qarşı çalmaqda təhrik edəcək, bilərəkdən böyük itkilərə yol verəcək, sonra da bütün Avropaya özlərini yazıq, məzlum, iztirablı bir xalq kimi göstərmək üçün ah-nalə çəkərək zarıyaçaqlar. Onlar öz cinayətləri üçün həyətə çəkilən üçün yollar arayaçaqlar”. Görün müdrikəsinə deyilən bir dörd cümlədə ermənilər necə dəqiq xarakterizə edilmişlər. Teəssüfdir ki, ermənilər bu sözlərdən bəhrələnmədik, onları, necə deyirlər “sırğa edib qulağımdan asmadıq” ki, düşmən planlarını həyata keçməsinə mane olaq, erməni fitnə-fəsadının qarşısını ala bilək. Tarixə nəzər yetirdikdə ermənilər hər zaman türk və azərbaycanlılara qarşı bu cür, yəni Ö.F.Nəmanzadənin dediyi hərəkatları ediblər. 1905-1906, 1914-1915, 1918-1920, 1948-1956 və nəhayət 1988-1993-cü illərdə ermənilərin planlı şəkildə həyata keçirdikləri təxribatlar sonradan azərbay-

canlıların qırğını və torpaqlarımızın zəbtini ilə başa çatdı.

Sumqayıt hadisələrini də eyni sənəni üzrə öz dədə-babalardan la-yiqli davamçıları olan faşist xislətli, alçaq Eduard Qırıqorıyanlar və onların ənənəvi havadarları törədib. Məqsəd isə Ermənistanı etnik təmizləməni ört-basdır etmək və Dağlıq Qarabağı ilə keçirmək olub. Həmin hadisələri epizod-epizod nəzərdən keçirəndə bu, qəbənç şəkildə üzə çıxır. Bunun üçünsə, biz gərək ötən əsrin 80-ci illərinin ortalarına, yəni “yenidənqurma” zamanlarına qayıdaq və o dövrdə baş vermiş hadisələrlə canlandıraraq, mərhələ-mərhələ yada salaq.

Ermənilər “böyük Ermənistan” xülyasına düşəndən Dağlıq Qarabağı da digər Azərbaycan torpaqları kimi özününkülaşdirmək istəmişlər. Digər Azərbaycan torpaqları dedikdə isə İrəvan (indi Yerevan), Vedi (Ararat), Basarkeçer (Vardenis), Zəngibasar (Masis), Qəmərlı (Artasəad), Mollagöyçə (Maralın), Dərələyəz (Yexeknadzor) və bütövlükdə müasir Ermənistanın ərazisi nəzərdə tutulur. Axı, doğrudan da, tarixi sənədlərə əsasən 200-250 il qabaq Qafqazda, ümumiyyətlə, erməni və ya özlərinin adlandırdığı kimi “haylar” yaşamayıb. Bu yerdə mövzumuza bir qədər kənar çıxıb daha qədim tarixlərə, qərinələrə qayıtmaq məcburiyyətindəyəm.

Bizim torpaqlara ermənilər ilk dəfə 1804-1813-ci il Rus-İran və 1806-1812-ci il Rus-Türk müharibələrində dövründə köçməyə başlamışlar. Birinci Rus-Türk müharibəsi illərində Osmanlı İmperiyasının rəiyyəti olmayan saxmayaraq ermənilər ruslara satılıb türk ordusunun mövqeyini, əsgər və silah sayını düşmənlə ötürür, şəhər və kəndlərə təxribat törədirdi, ara qarşıdırmaqla məşğul olurlardı. Müharibə başa çatdıqdan sonra isə ruslar bu “sədaqətli” erməniləri unutmayıb, onları ailələri ilə birlikdə Türkiyədən köçürdü. Azərbaycan torpaqlarında yerləşdirməyə başladılar. Aydındır ki, rusların əsas məqsədi erməniləri osmanlıların qarşısından qorumaq olmağıdır. Onların niyyəti daha uzaqgörən olub, özləri ilə türklər arasında ermənilər hesabına bufer zona yaratmaq idi. Düzüldü, ilk köçürülən ermənilərin sayı çox deyildi. Hər əylətdən 10-15 ailə. Çünki həmin dövrdə Azərbaycanın hər yerində rus təcavüzkarlarına qarşı müqavimət hələ də davam edirdi. Qərbi Azərbaycan torpaqlarında da ruslarla güclü mübarizə gedirdi. Bunu əslən göstərmək üçün bir neçə tarixi fakta toxunsaq kifayət edər.

Çoxsaylı rus qoşunu 1804-cü ilin iyulunda təkəbbürlü general-leytenant P.D.Sisianovun rəhbərliyi ilə İrəvanı mühasirəyə almışdı. Onda İrəvan qalasında cəmi 7 min döyüşçü vardı. Onlar rus generalının hədəsinə, vədlərinə əhəmiyyət vermədən şəhəri qorudular. Düşmənin aramsız hücumlarını qəhrəmancasına dəf etdilər. Əldən düşməz, əzizə ehtiyatı və ümidi tükənmiş rus qoşunu sentyabr ayının əvvəllərində geri çəkilməyə məcbur oldu.

Dörd il sonra, daha daqiq isə 1808-ci il oktyabrın 3-də general-feldmarşal İ.V.Qudoviç səkkiz minlik qoşunla İrəvan qalasının 6 kilometrliyində döyüşə saldı. Bir neçə qatlı hücumdan sonra rus qoşunu itkilər verib biabircasına geri çəkilməli oldu. Altı günlük uğursuz döyüşdə mindən artıq rus əsgəri öldürüldü. Qudoviç ağır xəstələndi və 1808-ci ilin noyabrın 30-da rus qoşunu mühasirəyə son qoyaraq geri çəkildi. Sonradan ruslar yeni-yeni hücumları təşkil etsələr də, İrəvanı ələ keçirə bilmədilər və bəlləkilə, 1808-ci ilin payızına - 1809-cu ilin əvvəllərinə təsadüf edən hərbi kampaniya məğlubiyyətlə başa çatdı. Qeyd etmək lazımdır ki, bu dövrdə Azərbaycanın şimal-şərq torpaqları artıq rus istilası altında idi.

Nəhayət, 1827-ci ilin yazında yenidən başlanan hərbi əməliyyatlarda rus komandanlığı ilk növbədə İrəvan xanlığını işğal etməyi qarşısına məqsəd qoymuşdu. Bunun üçün general Begendordun rəhbərliyi altında olan rus ordusu aprelin 25-də İrəvan qalasını mühasirəyə aldı. Onun qoşununun tərkibində 3200 piyada, 1200 süvari və 16 top vardı. Belə güclü orduya baxmayaraq, İrəvan xanı Həsən xanın qoşunları qanlı döyüşlərdə Begendordan qüvvələrini tam əldən saldılar. Çar I Nikolayın göstərişi ilə Paşkeviçin komandanlığı etdiyi korpus (4800 piyada, 7100 nizami süvari, 3 min qeyri-nizami süvari və 26 top) İrəvanı mühasirədə saxlayan qoşunun köməyinə göndərildi. Sentyabrın 24-də bu böyük ordu ilə general Paşkeviç İrəvanı qatı hücumə keçdi. Şəhərə dayanmadan yüngül və ağır toplardan mərmilər yağdırıldı. Ancaq İrəvan təslim olmadı. Əli silah tutan kim var idisə, uşaq-qoca, qız-gəlin hamı şəhərin müdafiəsinə iştirak edirdi. Artıq altı

gün aramsız hücumlar davam etsə də, qalası ələ keçirmək heç cür mümkün olmadı. Nəticəsiz hücumlar, böyük itkilər rus komandanlığının hədsiz əsəbiləşdirdi. İşlərin belə getdiyini görənlər ruslar Türkiyədəki kimi burada da erməni xəyanətkarlığından istifadə etmək qərarına gəldilər. O zaman İrəvanda Türkiyədən köçmə bir neçə erməni ailəsi yaşayırdı ki, elə onlar da sentyabrın 30-dan oktyabrın 1-nə keçən gecə qalının şimal darvazalarını açaraq ruslar şəhərə buraxdılar. Bununla da ruslar çoxdan ələ keçirmək istədikləri şəhəri, nəhayət, işğal edə bildilər. Burada rus tarixçisi V.Veliçkonun öz məşhur “Qafqaz” əsərində yazdığı sözlər yada düşməyə bilməz. O, erməniləri düzgün xarakterizə edərək demişdi: “Ermənilərin zəhlətökən fırıldaqçılığı, iyrenc eybəcərliyi, biabırçı alçaqlığı var, “satqın” sözünü işlətmədən erməni tarixini və erməni təbiətini xarakterizə etmək olmaz”.

Bəli, 1827-ci ilin oktyabrında İrəvan qalası süqut edəndən cəmi üç ay sonra, yəni 1828-ci il fevralın 10-da Rusiya və İran arasında bəhdəm Türkmençay müqaviləsi imzalandı. Və bununla da İrəvan və bütün qərbi Azərbaycan torpaqları Rusiyanın müstəmləkəsinə çevrildi. Elə həmin zamandan da bu torpaqlarda yaşayan azərbaycanlıların balalı, qanlı-qadalı günləri başlandı. Müqavilə imzalandıqdan dərhal sonra rus imperiyası İrəvan xanlığını ləğv edib bu ərazilərdə erməniləşdirmə siyasətini daha intensiv həyata keçirməyə başladı. Əzəli Azərbaycan torpaqlarında “Erməni vilayəti” adlı qondarma bölgə yaradıldı ki, buraya da kütləvi şəkildə ermənilər köçürülməyə başlandı. 1828-1829-cu illərdə təkə Şərq Anadolu, Ərzurumdan, Ərdəhandan, Qarsdan, Bayaziddən 1404 erməni ailəsi bizim dədə-baba torpaqlarımıza köçürüldü. N.Şarov Rusiyanın bu müstəmləkəçilik siyasətindən belə yazır: “Biz müstəmləkəçilik fəaliyyətimizə Zaqaqaziya rusların deyil, bizə yaxın olan xalqların yerləşdirilməsindən başladıq... 1826-1828-ci illər müharibəsini qurtarmasından sonra iki il ərzində, 1830-cu ilədək Zaqaqaziya-ya 40 min İran və 84 min Türkiyə erməni köçürmüş və onları İrəvan quberniyasının ən yaxşı dövlət torpaqlarında yerləşdirmişdik ki, orada erməni əhalişi cüzi idi”.

Ermənilər də bu durumdan kifayət qədər bəhrələniyib yeni köçükləri yerlərdə sərbət və rahat həyat sürərək, tezliklə burada möhkəmlənib kök saldılar. Çox keçmədi ki, əl-qol açılıb həyasızlaşan ermənilər “türksüz Ermənistan” yaratmaq fikrinə düşüb yerli əhalini öz dədə-baba yurdlarından çıxarmaya başladılar. Bunun üçün ermənilər təxminən 160 ilə yaxın bir vaxt tələb olundu. Qərbi Azərbaycan torpaqlarından axırıncı aborigen (mənası-əzəli, köklü-deməkdir), yəni azərbaycanlı 1988-ci ildə çıxarılaraq qovuldu.

Aydındır ki, Rusiya imperiyası Türkmençay müqaviləsindən sonra təkə qərbi Azərbaycan torpaqlarında deyil, işğal olunmuş bütün ərazilərimizdə köçürmə, xristianlaşma siyasətini həyata keçirdi. Bununla mütləqiyyət yerli əhali ilə gəlmələr arasında sayı balansına nail olmaq və türk-müsəlmanları daim nəzarətdə saxlamaq məqsədi güdürdü. Sözsüz ki, ermənilər digər millətlərə nisbətən, yəni rus, ukraynalı, gürcü, polyak, yunan və sairələrinə daha artıq sayda köçürülürdü. Ancaq bu siyasətin hesabına belə ermənilərin sayı heç vaxt azərbaycanlıların ümumi sayının on faizinə də çatmadı. Həttə, ermənilərin ən çox yerləşdirildiyi Qarabağın dağlıq bölgələrində də onları sayı yerli əhalinin sayını iyirmi faizini aşılayıb keçə bilmədi. Bu ermənilərin denizdən-dənizə “böyük Ermənistan” yaratmaq planlarını çox pozurdu. Bundan qıçılqan ermənilər zaman-zaman torpaqlarımıza saxlaraq şəhər və kəndlərimizi dağıtmış, minlərlə yurddaşımızı qətlə yetirmişlər. Ən qanlı olaylar ötən əsrin əvvəllərində, yəni 1905-1907 və 1918-1920-ci illərdə baş vermişdi. Sonuncu hadisələr daha kütləvi və amansız qırğınlarla yadda qalmışdır. Belə ki, 1918-ci il martın 30-31-i və aprel ayının ilk günlərində Bakıda 12 mindən artıq azərbaycanlı - qoca, uşaq, qadın öldürüldü. Analoji hadisələr Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan və daha əgər formada Şamaxıda təkrarlandı. Ümumiliklə bu hadisələrdə 30 minə yaxın yurddaşımız qətlə yetirildi. Daim havadarlarını güvənən ermənilər apardıqları bu qanlı siyasətlə XX əsrin ilk iyirmi illiyində ələ keçirdikləri Azərbaycan torpa

Milli ruhlu dünyaşöhrətli bəstəkar

1952-ci ilin ilq yaz günlərindən biri idi. Bakı küçələrinə vurulmuş əlvan afişalar bəkilən Opera və Balet Teatrına—"Yeddi gözəl" baletinin ilk tamaşasına dəvət edirdi. Tamaşaya maraqlı bəstəkarın, çünki onun müəllifi musiqi aləmində artıq öz sözünü demişdi və dünya şöhrətini lap bir addımında dayanmışdı. Bu, 34 yaşlı bəstəkar Qara Əbülfəz oğlu Qarayevdi. Heç kəs təsəvvürünə belə gətirmirdi ki, bu əsər ən qısa zamanda təkzə keçmiş SSRİ-nin deyil, Avropanın belə möhtəşəm səhnələrində tamaşaya qoyulacaq, ən şöhrətli mədəniyyət xadimlərini də rıqqətə gətirəcəkdi. Təbii ki, bu, baş verəcək, hələ üstəlik bir neçə il sonra müəllifin "İldırım yollarla" baleti də sayısız-hesabsız tamaşanın eyni dərəcədə yüksək qiymətini alacaqdır. Bəli, sonralar adını müasir dünya klassik bəstəkarlarının sırasına yazdıran, milli ruhlu soydaşımız, korifey sənətkarın doğum günündən yüz il keçir...

de görməli həkim Əbülfəz Qarayevin ailəsində dünyaya gəlib, valideynləri onu həkim görmək arzusunda deydi, lakin o, musiqini seçdi. Məşhur rus musiqi nəzəriyyəçisi və tənqidçisi Boris Yarystovskiy deyirdi: "Qara Qarayevin çoxcəhətli zəngin yaradıcılığı olmadan XX əsr musiqi həyatının pınorami tam dolğunluğu ilə təsəvvürə gətirilməz..."

Dahi bəstəkarımız Ü.Hacıbəylinin əsasını qoyduğu peşəkar Azərbaycan musiqisindən bəhrələnən Q.Qarayev milli muğamlarımızın çox dərin qatlarına varır, incə, zərif çalarlarını əxz edərək bunu simfonik əsərlərinin mayasına hopdurdu. Zamanəmin zərif böyük bəstəkarı D.Şostakoviç özünün keçmiş tələbəsinin yaradıcılığında bu mühüm amili xüsusi qeyd edirdi. Onun simfoniyaları; "Leyli və Məcnun" simfonik poeması, "Üçüncü simfoniya"sı, "Alban rapsodiyası", "Don Kixot" simfonik qravürleri, "İspan kapriçosu", kino və teatr tamaşalarına yazdığı musiqilər də ona "Yeddi gözəl", "İldırım yollarla" baletləri qədər şöhrət gətirirdi.

Q.Qarayev yaradıcı bəstəkar idi, zərif hissələrlə, kövrək duyğularla yazırdı, hər hansı mükafat, ad-san üçün yazmırdı.

Dünyaşöhrətli bəstəkarın əsərlərindən ibarət musiqi çalığı tamaşaçılara təqdim olundu. Məktəbin qərmon müəllimi Vüsal Qəhrəmanov "Yeddi gözəl" baletindən vals ifa etdi, sonra söz şagirdlərlə verildi. Musiqi məktəbinin məzunu, Milli Konservatoriyanın I kurs tələbəsi Rövşən Manafov tarda, Məhəmməd Aşıqov qarmonda, şagirdlər Ruslan Yusifov, Nurlan Əhmədov, Leysan Rzayev,

Ağaməli Niftəliyev, İslam Nəsimov, Hidayət Bayramov və başqaları bəstəkarın ayrı-ayrı musiqi əsərlərini yüksək peşəkarlıqla ifa etdilər. Hər bir ifa maraqlı, alqış sədaları ilə qarşılandı. Bu, həm də Q.Qarayev sənətinə yüksək dəyərin təcəssümü idi.

Bədii hissədən sonra çıxışlar başladı. İlk söz Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixində öz yeri olan, qərmon sənətinin inkişafında müstəsna xidmət göstərən, xalq arasında "kor Əhəd" kimi tanınan, ustad, qərmon ifaçısı Əhəd Əliyevin nəticəsi, hazırda ABŞ-da yaşayan musiqi xadimi Aleksandriya—Sevinc Sultanzadə Fon Brunfeldoffa verildi. O, Azərbaycana gəlişinin məqsədindən danışıdı, dünyəşöhrətli Azərbaycan bəstəkarı Qara Qarayevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirə dəvət olunduğu üçün 33 saylı musiqi məktəbinin kollektivinə, rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirdi. Sağlamlığı məhdud olan bu uşaqların istedadından söz etdi, hər bir ifadan böyük zövq aldığından dedi. Bu musiqi mədəinə mənəvi və maddi dəstək verməyi özünə borc bilən Sevinc xanım gələcək planlarından da danışıdı: "Mən hər musiqi nümrəsinə qəhər içərisində dinlədim. Onlar mənə kövrəldi, göz yaşlarımı saxlaya bilmədim. Bu, anlaşılmaz hissələrdi. Qara Qarayevin böyüklüyünü anlamam bir daha. Ulu babam "kor Əhəd" in faciəli, həm də qürur doğuran taleyini xatırladım. Bu anları mənə yazdırdınız üçün sağ olun!"

Yazıçı-publisist Gülhüseyn Kazımov görmə qüsuru uşaqların oxuyub təhsil aldığı məktəbin rəhbərliyi-

nə onlara yaratdıqları şəraitə, çəkdiyi zəhmətə görə minnətdarlıq etdi, fitri istedadı, böyük iradəyə malik olan yeniyetmə musiqiçilərə uğurlar, möhtəşəm səhnələr arzuladı.

Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün 5 saylı xüsusi internat məktəbinin direktoru İradə Vəzirova rəhbərlik etdiyi təhsil ocağında yaradılmış şəraitdən, burada təhsil alan uşaqların istedad və bacarıqlarının üzə çıxarılması, inkişaf etdirilməsi istiqamətində görülən işlərdən bəhs etdi, məzunlarının uğurlarından danışıdı, birgə əməkdaşlıq etdikləri 33 saylı musiqi məktəbinin müəllim və şagird heyətinə uğurlar dilədi.

33 saylı görmə qüsuru uşaqlar üçün musiqi məktəbinin direktoru Esab Əliyev sonnda söz alaraq tədbirin iştirakçılara, təşkilatçılara, gələn qonaqlara təşəkkürünü bildirdi. Təhsilin, xüsusən sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların hərtərəfli inkişafı üçün dövlətimizin gördüyü işlərə böyük dəyər verərək dedi: "Əlil insanlar da bu cəmiyyətin üzvləridir. Dövlətimiz onların reabilitasiyası, fəal həyata inteqrasiyası üçün çox işlər görür. İnanıram ki, dövlətimizin iqtisadi gücü artıqca mövcud problemlər də həllini tapacaq. Bizə yaradılan şəraitə görə ölkə başçısına minnətdarıq".

Tədbirin sonunda bəstəkar Qara Qarayevin yubiley gecəsinin yüksək səviyyədə təşkilinə görə məktəbin bir qrup müəllim və şagirdinə fəxri fərmanlar təqdim edildi. Bu bir daha onu göstərdi ki, Qara Qarayev sənəti ölməzdir...

Zümrüd QURBANQIZI,
"Respublika".

Ağsuda aqrar sahənin inkişafı diqqət mərkəzindədir

Həyata keçirilən aqrar islahatlar kənd təsərrüfatının dinamik inkişafı üçün əlverişli zəmin yaratmışdır. Bu sektorda əsaslı dəyişikliklər baş verib, yeni iqtisadi və mülikiyyət münasibətləri formalaşib, normativ hüquqi baza təkmilləşdirilib. Xüsusilə kənd təsərrüfatının inkişafına dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi, yeni çağırışlara uyğun strateji hədəflərin və mü-tərəqqi dəyişikliklərin müəyyən edilməsi bu sahənin keyfiyyətə yeni mərhələyə keçməsinin təminatıdır. Əhəlinin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, aqrar sahədə ixrac potensialının artırılması məqsədi ilə ölkədə məhsul aqrar-parkları, iri fermer təsərrüfatları təşkil edilir.

Səksəninci illərin sonunda, doxsanncı illərin əvvəllərində respublikanın iqtisadiyyatında yaranan tənəzzül Ağsuda da özünü göstərmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə xalqı təkdi tələbi ilə yenidən hakimiyyətə gəldiyi vaxt ölkənin aqrar sektorundakı vəziyyət acınacaqlı idi. Onun başqa sahələrlə yanaşı, ölkənin aqrar bölməsində aparıcı uğurlu islahatlar nəticəsində gün-gündən geriyə gedən, ölkəmizin əsas aparıcı sahələrindən biri olan aqrar sahə dirçəlməyə, inkişaf etməyə başlamışdır.

Fərəhli haldir ki, bu inkişafı ulu öndərin özü qədər inanadığı ölkə başçısı İlham Əliyev uğurlu, yüksək peşəkarlıq səviyyəsində layiqincə davam etdirir. Əkilmiş tut tınglının becərilməsi lazımı qaydada aparılır.

Rayonda 2017-ci ildə 2500,8 ha sahədə pambıq, 32,2 ha sahədə yonca, 102,0 ha sahədə şəkər çuğunduru, 168,0 ha sahədə kartof, 503,5 ha bostan, 64,8 ha sahədə günebəxan, 610,2 ha sahədə qarğıdalı, 64,0 ha sahədə dənli və dənli paxlalı bitkilər, 521 ha sahədə tərəvəz əkilmişdir.

2017-ci ildə ümumi əkin sahələrindən 81,0 ton dənli paxlalı, 1370,1 ton kartof, 5163,4 ton tərəvəz, 4189,4 ton bostan bitkisi, 3980,3 ton dənli qarğıdalı, 44,3 ton günebəxan, 970,0 ton şəkər çuğunduru istehsal olunmuşdur. 2017-ci ildə 2016-cı ilə müqayisədə 20,6 ton dənli paxlalı, 140,5 ton kartof, 687,0 ton tərəvəz, 13,6 ton bostan bitkisi, 602,0 ton dənli qarğıdalı, 28,2 ton çox günebəxan istehsal olunmuşdur.

Rayon ərazisində 7,0 ha torpaq sahəsi olan müasir tələblərə cavab verən yeni texnologiyaların əsasında istixana kompleksi tikilərək istifadəyə verilmişdir. Sahibkar İsmayilov Müşviq tərəfindən 1000 ha əkinə yararlı torpaq sahəsində pivot suvarma sistemi təbiiq edilmişdir. Hazırda əkilmiş olan 500 ha taxıl sahəsi həmin pivot suvarma sistemi üsulu ilə suvarılır, əkiləcək 500 ha qarğıdalı sahəsi də həmin qaydada suvarılacaqdır. Eyni zamanda, müasir tipli 5000 tonluq taxıl anbarı fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin birinci yansının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında ölkəmizdə pambıq ekini ilə bağlı verdiyi tapşırıqla əsasən 2017-ci ildə Ağsu rayonunda 2500,8 hektar pambıq ekilməlidir. Əkilən pambığın 1610,8 hektar Ucar Pambıq Zavodu tərəfindən, 890 hektar isə "Ağsu Kənd Təsərrüfatı MMC" tərəfindən ekilməlidir. Ümumilikdə, rayon üzrə 2017-ci ildə əkilən pambıq bitkisi üçün 18 inzibati ərazi dairəsində 160 istehsalçı ilə 2500,8 hektar sahədə müqavilə bağlanmış, 2500,8 hektar sahədə şum çıxarılmışdır. Şum çıxarılış sahədə diskiləmə işi aparılmış, malalanaraq pambıq ekilməlidir. Bütün torpaqlar suvarılan ərazilərdir. Rayon üzrə ekilmiş 2500,8 hektar ərazidə 2 dəfə, 1240 ha sahədə 3 dəfə vegetasiya suvarılması aparılmışdır. Sahələrdə zərərvericilərlə mübarizə məqsədilə 860 hektar sahədə sovqaya qarşı, 1193 hektar sahədə mənəpəyə

qarşı dərmanlama işi aparılmışdır. Pambıq sahələrinə 531,1 ton azot gübrəsi verilmişdir. Sahələrdən 2807,185 ton pambıq yığılaraq təhvil verilmişdir. Yığılmiş ton pambığın 1690,164 tonu Ucar Pambıq Zavoduna, 1117,021 tonu "Ağsu Kənd Təsərrüfatı MMC" nəzdində fəaliyyət göstərən pambıq qəbulu məntəqəsinə təhvil verilmişdir.

Dünya bazarında ipəkçilik məhsullarına tələbatın yüksək olduğu, onlara ailenin işlə təmin edilməsində əhəmiyyətini nəzərə alaraq, dövlət başçısının tapşırığına əsasən 2017-ci ildə 2,660 qram barama qurdu gətirilərək 14 kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə 54 vətəndaşa paylanılmışdır. Kümüülər tərəfindən 5492,0 kq barama yetişdirilərək "Şəki İpək" ASC-yə təhvil verilmişdir. Təhvil verilmiş baramaya görə subsidiyanın verilməsi üçün icmal siyahı hazırlanaraq Respublika Komissiyasına göndərilmiş və komissiyanın qərarına əsasən 26411,0 manat vəsaiti kümüülərin bank hesabına köçürülmüşdür. Ümumilikdə, təhvil verilmiş 5492,0 kq baramaya görə 54 əlavə 47608,92 manat gəlir əldə edilmişdir. 2017-ci ildə 2016-cı ilə müqayisədə 3801,0 kq çox barama yetişdirilmişdir.

Baramaçılıq inkişaf etdirilmə məqsədilə Respublika-yə Çin Xalq Respublikasından gətirilmiş yüksək məhsuldar tut tınglının 48 min ədədi Ağsu rayonuna gətirilərək aktar əsasında təsərrüfatlara təhvil verilmiş və mü-təxəssislərin köməklili ilə lazımı təlimat əsasında ekilməmişdir. Bundan əlavə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 15 min ədəd tut tıngi gətirilərək əhaliyə paylanmış və ekilməsi təmin edilmişdir. Əkilmiş tut tınglının becərilməsi lazımı qaydada aparılır.

Rayonun iqtisadiyyatının aparıcı sahələrindən biri də heyvandarlıqdır. Aqrar islahat aparılan vaxt rayonda 30428 baş qara-mal, 94098 baş qoyun-keçi saxlanılırdısa, 01 yanvar 2018-ci il tarixə rayon üzrə əhalidə və mü-tərəqqi təsərrüfat formalarında 38156 baş iribuynuzlu mal, 138867 baş qoyun-keçi, 230645 baş quş mövcuddur. 2017-ci il ərzində rayon üzrə 4992,0 ton diri çəkiddə, 30001,0 ton süd, 7903 min ədəd yumurta, 306 ton yun istehsal olunmuşdur. 2017-ci ildə öten illə müqayisədə 60,0 ton diri çəkiddə, 347,0 ton süd, 86,0 min ədəd çox yumurta istehsal edilmişdir.

Heyvandarlığın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması tədbirlərinin daha da sürətləndirilməsi məqsədilə süni mayalanma işinə xüsusi önəm verilir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Heyvandarlığın cins tərkibinin yaxşılaşdırılmasına dövlət dəstəyi haqqında" 2015-ci il 19 avqust tarixli 1364 nömrəli Sərəncamına və bu sərəncamın icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 24 dekabr tarixli 401 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Süni mayalandırma yolu ilə alınmış hər buzoza görə subsidiyanın verilməsi əsasında yüksək məhsuldar genetik potensial olan heyvanların baş sayının artırılması və bu sahəyə marağın gücləndirilməsi haqqında" 2017-ci ildə 846 baş ana malda süni mayalanma aparılıb və 352 baş sağlam zavoz alınmışdır. 2017-ci ildə 2016-cı ilə müqayisədə süni mayalanma yolu ilə 71 baş çox buzoz alınmışdır.

Bitkiçilik sahəsində rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması zəruri şərtlərdən biri kimi toxumçuluğun inkişafı istiqamətində də ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığının artırılması üçün yüksək reproduksiya qabiliyyəti olan toxumu ilə təmin etmək məqsədilə rayon üzrə fəaliyyət göstərən 3 toxumçuluq təsərrüfatı tərəfindən 2017-ci ilin məhsulu üçün 1733,0 hektar sa-

hədə yüksək reproduksiya qabiliyyəti toxumla təmin edilmişdir. Gələcəkdə toxum istehsalı zamanı sort qarışığına yol verməmək üçün aidiyyəti mü-təxəssislər tərəfindən aporobasiya aparılmış və 1507,0 hektar sahə toxum üçün yararlı olduğu müəyyən olunmuşdur. Qeyd olunmuş ərazidə 6618,3 ton məhsul toplanmış, 2550,0 ton yüksək kondisiyaya çatdırılaraq istehsalçılara satılmışdır.

Rayonda ənənəvi sahə hesab edilən, ərzaq məhsullarına tələbatın dolğun ödənilməsinə vacib rol oynayan və əhəlinin gəlir mənbəyi olan meyvəçilik də inkişaf etdirilir.

Meyvə-tərəvəz və konserv emalı ilə məşğul olan "Ağsu Konserv - 1" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin bazasında "Miri-Qrand" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti, "Mehman" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti, alkoqollu içkilər istehsal edən "Az-Vin" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti bəra olunan mü-əssisələr kimi işə başlamışdır. Bu mü-əssisələrdə yeni iş yeri açılmışdır.

"Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasının 3-cü ilinin yekunlarına həsr olunan konfransda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin verdiyi tapşırıqlarla əlaqədar bildiririk ki, aqrar sahənin inkişafı üçün idarə tərəfindən müəyyən işlər görülməyə başlanmışdır. Belə ki, örtüz və otlaq sahələrinin kateqoriyası dəyişdirilərək əkin dövriyyəsinə cəlb edilməsi, şəkər çuğunduru ekini, strateji məhsul olan pambığın hər hektarına görə məhsuldarlığın artırılması istiqamətində işlər görüldü. Eyni zamanda ixrac potensialımızı artırmaq üçün bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının artırılmasına nail olmaq məqsədilə istehsalçılara yeni iş birliyi yaradılacaqdır.

Kənd təsərrüfatının dövlət tərəfindən stimullaşdırılmasının əsas amili belə kənd təsərrüfatı məhsullarına, avadanlıq, texnika və texnologiyalara, materiallara və digər vasitələrə idxal və ixrac gömrük rüsumlarının ödənilməsində güzəştliyin təbiiq edilməsidir. Bu güzəştli ölkəmizdə kənd təsərrüfatı istehsalının inkişaf etdirilməsində və istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsində mühüm rol oynamaqla yanaşı, rəqabətqabiliyyəti kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və xarici bazarlara çıxarmaq imkanları artırır.

Bütün bunlar onu göstərir ki, ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi dövlətin daim diqqət mərkəzindədir və respublikanın iqtisadi inkişaf səviyyəsinə uyğun dövlət büdcəsindən bu sahəyə subsidiyaların ayrılması və güzəştli edilməsi səmərəli nəticələr verməkdədir.

Kənd təsərrüfatı sahəsində əsas istehsal vasitəsi olan torpaq resurslarından səmərəli istifadə olunması bu sahədə istehsal potensialının gücləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdən biridir. Torpaqların təyinatı üzrə istifadə ilə əlaqədar bildirişlər ki, əkin dövriyyəsinə cəlb olunması üçün ekineyərli 4477 ha torpaq sahəsi müəyyənləşdirilərək müvafiq təkliflər hazırlanmışdır.

Söz yox ki, ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, Ağsu rayonunda da aqrar sektorundan sonra da davamlı inkişafı təmin olunacaq, bu sahədə verilən bütün hüquqi-normativ sənədlər vaxtında icra ediləcəkdir.

Elxan ABDULLAYEV,
Ağsu Rayon Kənd Təsərrüfatı İdarəsinin rəisi vəzifəsini icra edən.

Aqrokimya problemlərinə aid dərslilik

Bu günlərdə "Qanun" nəşriyyatı tərəfindən Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin torpaqşünaslıq və aqrokimya kafedrasının müdiri, dosent Hacı Arif Mirzə oğlu Hüseynovun, eləcə də həmin kafedranın dosentləri Namiq Vəziroğlu Hüseynov və Kəmalə Yusif qızı Məmmədovanın həmmüəllifliyi ilə 440 səhifəlik "Aqrokimya" adlı ali məktəblər üçün dərslilik kitabı işıq üzü görmüşdür.

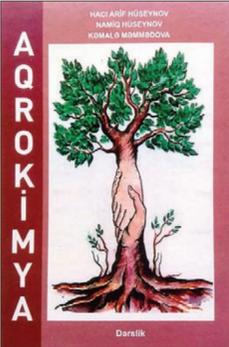
Təqdim olunan dərslilikdə aqrokimya elminin aqro-ekosistemdə maddələr dövrəsinin nizamlanması və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, Yer kürəsində insanların yüksək keyfiyyətli qida ilə təmin etmək kimi çox mühüm funksiyaları açıqlanır. Geniş şəkildə kimyəvi meliorantların və gübrələrin düzgün istehsalı və tətbiqi, torpaqda olan zərərli maddələrin radionuklidlərin immobilizasiyasından və biosferin çirklənməsindən qarşısının alınma yollarından bəhs edilir. Həmçinin, bitki-

lərin qidalanmasının nizamlanması, məhsuldarlığının və keyfiyyətinin yüksəldilməsində aqrokimya elminin roluna xüsusi diqqət verilməlidir. Torpaqda münbitliyin bərpası, qida balansının və maddələrin bioloji dövrəsinin yaxşılaşdırılması yolları kifayət qədər işıqlandırılmışdır. Bütün bu məsələlərə respublikamızın torpaq-ıqlım şəraitini nəzərə alınmaqla baxılmışdır.

Hazırda respublikamızda bəzi yerlərdə ekoloji mühitin pozulması, kənd təsərrüfatına yararlı torpaqların getdikcə azalması, Kür, Araz və digər çayların, torpaqların müəyyən qədər çirklənməsi, bir sıra bitki və heyvan növlərinin bioloji müxtəlifliyinin pozulması, yaxud azalması, aqrokimyəvi vasitələrdən düzgün istifadə olunmasının tələbi "Aqrokimya" dərsliyinin vacibliyini sübut edir.

Kitab 11 fəsildən ibarətdir.

I fəsildə - Aqrokimyanın predmeti metodları və fun-

damental tətbiqi elmlər üçün də yerli, II fəsildə - Bitkilərin qidalanması haqqında təlim inkişaf tarixi və aqrokimyanın elm kimi formalaşması, III fəsildə - Aqrokimya və torpaq münbitliyi, IV fəsildə - Bitkilərin qidalanması, V fəsildə - Mineral gübrələr (onların tərkibi, xassələri, səmərəli tətbiqi və s.), VI fəsildə - üzvi gübrələr, onların növləri və səmərəli istifadəsi, VII fəsildə - Gipsin və əhəngin tətbiqi (tor-

paqların gipslənməsi, turş torpaqların əhənglənməsi), VIII fəsildə - Gübrələmə sisteminin tətbiqinin elmi əsasları, IX fəsildə - Aqrokimyəvi vasitələrin ekoloji qiymətləndirilməsi, ətraf mühitin çirklənməsi yolları, X fəsildə - Aqrokimyanın ekoloji funksiyaları, XI fəsildə isə Gübrələrin tətbiqinin iqtisadi və energetik səmərəliliyi haqda geniş və ətraflı məlumatlar verilmişdir.

Dərslilik torpaqşünaslıq və aqrokimya, aqronomluq, ekologiya, biologiya və s. ixtisaslara tədris olunan ali məktəb tələbələrli, magistrantları, doktorantları, kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan mü-təxəssislər, fermerlər üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bağlılıqla, bitkiçiliklə, xüsusilə aqrar sahə ilə məşğul olan hər kəs üçün maraqlı olan dərsliyin elmi redaktoru AMEA-nın Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, aqrar elmləri doktoru, profes-

sor Ə.Quliyevdir.

Tanınımış alimlərimiz Arif Hüseynovun, eləcə də Namiq Hüseynovun və Kəmalə Məmmədovanın gərgin əməyi və elmi araşdırmaları nəticəsində ərsəyə gəlmiş bu monoqrafiya kənd təsərrüfatının, eləcə də aqrar sahənin inkişafı ilə əlaqədar, ekoloji cəhətdən yüksək keyfiyyətli məhsul əldə etmək üçün fermerlərimizə gözəl töhfə və sad xəbərdir.

Bir məsələni xüsusi olaraq qeyd etmək istəyirəm ki, 1966-cı ildə "Maarif" nəşriyyatı tərəfindən V.M.Kleçkovski və A.V.Peterburqskinin "Aqrokimya" dərsliyinin tərcüməsi istisna olmaqla, ölkəmizdə aqrokimyanın problemlərini özümdə tam əks etdirən dərslilik indiyə qədər nəşr olunmamışdır. Müəlliflərin belə vacib və məsuliyyətli bir problemin həlli üçün çəkdiyi zəhmət təqdirəlayiqdir. Müəlliflərə yeni-yeni elmi uğurlar və cansağlığı arzulayırıq.

Rauf İLYASOĞLU.

Paytaxt sakininin dəm qazından boğulub ölməsi ilə əlaqədar cinayət işi başlanılıb

Martin 2-də saat 14 radələrində Nərimanov rayonu, M.Əliyev küçəsi, ev 132 ünvanında qeydiyyatda olan 1958-ci il təvəllüdü Kərimov Əyyub Zakir oğlunun yaşadığı mənzilin hamam otağında ailə üzvləri tərəfindən kəskin qaz iyi hiss edilərək meyitinin aşkarlanması barədə rayon prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Bakı Şəhər Prokurorluğunun AZƏRTAC-a daxil olan məlumatında bildirilir ki, rayon prokurorluğunun əməkdaşları məlumat əsasında dərhal həmin ünvan gediblər. Həmin ünvanda məhkəmə-tibb ekspertinin, Bakı Regional Qaz İstismar Departamentinin Nərimanov texniki istismar xidmətinin əməkdaşlarının iştirakı ilə hadisə yerinə və cəsədə baxış keçirilib. Müayinə zamanı cəsəd bədən bədən səthində hər hansı xəsarət

aşkar edilməmişdir. Cəsədin aşkar olduğu şərait onun dəm qazından boğulmasına əsaslı şübhələr yaratdığından meyit daxili müayinə edilərək ölümün səbəblərinin müəyyənləşdirilməsi üçün Məhkəmə-Tibb Ekspertizası və Pataloji Anatomiya Birliyininin Nərimanov rayon şöbəsinə göndərilib. Daxili müayinə zamanı müəyyən edilib ki, Ə.Kərimovun ölümünə səbəb dəm qazı ilə zəhərlənmə olub.

Ə.Kərimovun ailə üzvləri tərəfindən onun ölməsi ilə bağlı hər hansı şikayət daxil olmayıb.

Faktla bağlı Nərimanov Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 314.2-ci (səhlənkərlilik, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb, istintaq aparılır.

AZƏRTAC

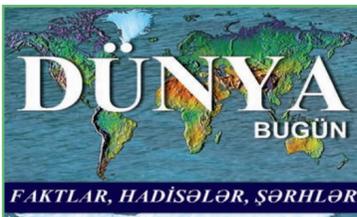
Ermənistanə məxsus növbəti taktiki PUA zərərsizləşdirilib

Ermənistanə məxsus növbəti taktiki pilotsuz uçuş aparatı (PUA) ələ keçirilib. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, martın 3-də günorta saatlarında cəbhənin Ağ-

dam istiqamətində Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri üzərində uçurlar həyata keçirməyə cəhd göstərən Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus "X-55" taktiki pilotsuz uçuş aparatı (PUA) Harbi Hava Qüvvələrimizin bölmələri tərəfindən zərərsizləşdirilib.

AZƏRTAC

TÜRKİYƏ ORDUSU 8 ŞƏHİDİN QİSASINI ALDI

"Zeytun budağı" əməliyyatı çərçivəsində məhv edilən PYD/YPG terrorçularının sayı 2434 nəfərə çatıb. "APA"-nın məlumatına görə, bu açıqlamaları Türkiyə Silahlı Qüvvələri yayıb. Əməliyyatın 43-cü günündə Türkiyə Silahlı Qüvvələri və Azad Suriya Ordusu döyüşçüləri Suriyanın şimalındakı ən böyük yaşayış məntəqələrindən sayılan Raconu terrorçulardan təmizləyib.

Verilən xəbərə görə, qəsəbə mərkəzinə 7 istiqamətdən hücum keçən Türkiyə Silahlı Qüvvələri və Azad Suriya Ordusu birlikləri 8 hərbiçinin şəhid olduğu Kələpə də daxil olmaqla, daha iki yüksəkliyi ələ keçirib. Bununla yanaşı, bildirilir ki, iki kənd terrorçulardan geri alındı. Racadə aşkar olunan iki tunelin giriş və çıxışı nəzarətə götürüldü. Tunellərdə böyük ehtimalla terrorçular gizləndi. Əməliyyatlara Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələri dəstək verir. Racadəki terrorçu məntəqələrinə Diyarbakirdən havaya qalxan "F-16" qıncıqları zərbələr endirib.

Həmçinin qeyd olunur ki, terrorçuların əlindən qaçaraq Türkiyə sərhədinə sığınmaq istəyən dinc sakinləri daşıyan yük maşını PYD/YPG terrorçularının tərəfindən vuruldu. Hadisə nəticəsində iki nəfər ölüb, üç uşaq və bir qadın isə yaralanıb. Türk əsgərləri yaralıları Hatay xəstəxanasına çatdırıb.

Eyni zamanda, xəbər verilir ki, Suriyada kəndlilər PKK terror təşkilatının nəzarət məntəqələrinə hücum edib. Məlumatla görə, hadisə Hələb vilayətinə bağlı Menbiç bölgəsində baş verib. Sakinlər kəndlərində yerləşən PKK nəzarət məntəqələrinə hücum edərkən, terrorçular kənddən qovmağa nail olublar. Xatırladaq ki, "Zeytun budağı" əməliyyatı çərçivəsində Türkiyə bu günə qədər Suriyanın şimalında 41 şəhid verib.

ŞƏRQİ QUTADA VƏZİYYƏT DAHA DA AĞIRLAŞIB

BMT-nin Suriya üzrə xüsusi nümayəndəsi Staffan de Mistura'nın məsləhətçisi Jan Egeland 30 günlük "humanitar atəşkəs" qərarına baxmayaraq Şərqi Qutadakı vəziyyətin pisləşdiyini bəyan edib. Bu barədə "TRT" telekanalı məlumat yayıb.

Xəbər verilir ki, Mistura və Egeland Suriya üzrə Beynəlxalq Dəstək Qrupunun BMT-nin Cenevrə ofisində keçirdiyi Humanitar Yardım İş Qrupunun yığıncağında iştirak ediblər. Mistura yığıncaqdan sonra təşkil etdiyi mətbuat konfransında xəbərdarlıq edərək qeyd edib ki, Başçər Əsəd rejiminin Şərqi Qutaya yönəldilmiş hücumları 2016-cı ildə minlərlə mülki şəxsin həyatını itirdiyi Hələbdəki mühasirəyə bənzəyir.

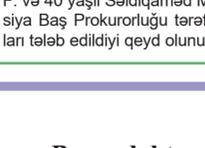
Şərqi Qutaya humanitar yardım çatdırılmamasından narahatlığını dilə gətirən Staffan de Mistura BMT-nin bu məsələni diqqətdə saxlayacağını və sona qədər təqib edəcəyini vurğulayıb.

Staffan de Mistura məsləhətçisi Jan Egeland isə öz növbəsində BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 30 günlük "humanitar atəşkəs" qərarına toxunaraq bildirib ki, bu qərar qəbul edildiyi gündən indiyə kimi Şərqi Qutada vəziyyət daha da pisləşib.

Məlumatla görə, Suriya rejimi vacib olan zəmanət vermədiyi üçün ödəniş əvəzinə 7 min 200 dinc vətəndaşa edilən humanitar yardımdan sonra bölgəyə bir daha yardım konvoyu göndərilməyib.

Bununla yanaşı, ABŞ və Rusiya başda olmaqla Şərqi Quta üzərində nüfuzu olan ölkələrə çağırış edən Jan Egeland bölgəyə yardım konvoylarının çatdırılması və mülki şəxslərin və yaralıların təxliyəsi üçün yardım istəyib.

YUNANISTAN SAXLANILAN İKİ RUSİYA VƏTƏNDAŞININ "ƏL-QAİDƏ" ÜZVÜ OLDUĞUNU İDDİA EDİR

Yunanıstanda bir müddət əvvəl saxlanılan iki Rusiya vətəndaşının "Əl-Qaide" terror təşkilatı üzvü olduğu iddia edilir. Bu barədə "TRT" telekanalı Yunanistan mətbuatına istinadən məlumat yayıb.

Yunan mediasının yaydığı xəbərlərdə "Əl-Qaide" üzvü olmaları və Suriyada terror fəaliyyətlərində iştirak etmələri səbəbindən Koridalos həbsxanasında saxlanılan 29 yaşlı İsgəndər F. və 40 yaşlı Səidqaməd M. adlı şəxslərin Rusiya Baş Prokurorluğu tərəfindən ekstradisiyalan tələb edildiyi qeyd olunur.

Eyni zamanda, Rusiya prokurorluğu Yunanıstanın hüquq-mühafizə orqanlarına göndərilən sənədlərdə Tatanıstanda yaşadığı müəyyən olunan İsgəndər F.-in şəxsiyyəti məlum olmayan bir nəfərin köməyi ilə Suriyaya keçdiyi, Səidqaməd M.-in isə təşkilatın maliyyə işlərinə rəhbərlik etdiyi bildirilir.

Rusiyanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən axtarılda olmasa müəyyən edilən İsgəndər F. yanvarın 1-də Afina üzərindən Qahirədən Moskvağa getməyə çalışdığı zaman həbs edilmişdi.

Afinada yaşayan və bu ölkədən sığınacaq istəyən Səidqaməd M. İsgəndər F.-i məhbus olduğu polis şöbəsində ziyarət etməyə gəldiyi zaman axtarılda olduğu müəyyən edilmiş və o da saxlanılmışdı.

Məlumatla görə, Rusiya vətəndaşları barələrindəki ittihamları çəkişlərdə rədd edirlər.

PUTİN ABŞ-DA SEÇİLƏRƏ MÜDAXİLƏ İLƏ BAĞLI İTTİHAMLARA CAVAB VERİB

"Rusiya dövlət orqanları ölkə qanunlarını pozmayan vətəndaşları təqib edə bilməz. Vaşinqton ABŞ-dakı prezident seçkilərində Rusiyanın müdaxiləsi faktını təsdiqləyən rəsmi sənədləri təqdim etməlidir". "APA"-nın xəbərinə görə, bunu Rusiya prezidenti Vladimir Putin "NBC" telekanalına müsahibəsində bəyan edib.

Rusiya prezidenti deyib: "Əvvəlcə mən onların nə etdiklərini görməliyəm. Bizə məlumat verin, materiallar təqdim edin. Sizin hüquq sahəsində diplomlu insanlarınız hökmən olmalıdır. Bununla bərabər, bütün sənədlər mətbuat və ABŞ Konqresindəki fəryadlardan yox, rəsmi kanallardan keçməlidir".

Verilən xəbərə görə, fevralın 16-da ABŞ Ədliyyə Nazirliyi prezident seçkilərinə müdaxilə etdikləri üçün 13 Rusiya vətəndaşı və bu ölkənin 3 şirkətinə qarşı ittiham irəli sürüb.

Qeyd edək ki, ABŞ Konqresinin hər iki palatasının müvafiq komitələri Rusiyanın ABŞ-dakı son prezident seçkilərinə müdaxiləsi və Trampın komandasının Rusiya ilə əlaqələrinə dair təhqiqat aparır. Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən təyin olunan xüsusi prokuror Robert Müllər də analoji təhqiqatı davam etdirir.

CƏNUBİ KOREYA KXDR-Ə XÜSUSİ NÜMAYƏNDƏ GÖNDƏRƏ BİLƏR

Cənubi Koreya prezidenti Mun Çje İn Şimali Koreyaya xüsusi nümayəndə göndərəcəyini bəyan edib. Bu barədə "TRT" telekanalı məlumat yayıb.

Rəsmi Seulun qeyd etdiyinə görə, Mun Çje İn Şimali Koreyaya nümayəndə heyəti göndərmək planı barədə martın 2-də telefon danışıqları zamanı ABŞ prezidenti Donald Tramp da məlumatlandırılıb.

Bununla yanaşı, Donald Trampın Mun Çje İnlin planına münasibəti barədə xəbər verilir. Eyni zamanda, "Yonhap" agentliyinin verdiyi xəbərə görə, ABŞ Dövlət Departamenti Cənubi Koreyanın Pxenyana xüsusi nümayəndə göndərmək planı ilə əlaqədar olaraq Seul və Vaşinqtonun "birgə hüquq müəyyənlişmə" məqsədilə əlaqə saxladığı qeyd edib.

Məlumatla görə, ABŞ Dövlət Departamenti-nin Şərqi Asiya və Sakit Okean İşləri üzrə Bürosunun sözcüsü Maykl Kavey deyib: "Koreya yanmasından nüvə silahlarından təmizləməyə nail olmaq üçün maksimum təzyiqli davam etdirmək o cümlədən, Şimali Koreyaya birgə cavab vermək üçün Koreya Respublikası ilə yaxın əlaqə saxlayırıq".

NEFT HƏFTƏNİ YÜKSƏK QIYMƏTLƏRLƏ BAŞA VURDU

Haftənin son ticarət sessiyasında "Brent" markalı neftin qiyməti 64,55 dollar təşkil edib. "APA"-nın məlumatına görə, bu, həmçinin son 24 saat ərzində qeydə alınan ən yüksək qiymətdir. ABŞ-da hasilata cəlb olunan buruqların sayına dair hesabət açıqlanan ərəfədə qiymətlər 63,26 dollara enəndə, hesabatdan sonra neft 1,3 dollar bahalaşdı.

Analoji tendensiya Qərbi Texas neftinin qiymətində də müşahidə olunub. Hesabat ərəfəsində bu markadan olan neft 60,30 dollar olsa da, hesabatdan sonra 1,2 dollar bahalaşdı və son ticarət sessiyasında bu markadan olan neft 61,47 dollar təşkil edib.

Eyni zamanda, "Baker Hughes" konsaltinq şirkətinin hesablamlarına görə, ötən həftə ABŞ-da hasilata cəlb olunan neft buruqlarının sayı 1 vahid artaraq 800-ədə çatıb. Bu, bir il əvvəlki göstəricidən 191 vahid artıqdır. Artımın proqnozlardan aşağı olması, həmçinin yataqların istismar xərclərinin artması hasilatın səviyyəsinə mənfi təsir göstərir. Hesablamlara görə, yeni texnologiyaların tətbiqinə baxmayaraq, yerləşdiyi sahədən asılı olaraq, bir barrel sist neftinin hasilatı 40-50 dollara başa gəlir.

Xəbər verilir ki, birjalar fəaliyyətini bazar ertəsi bərpə edəcəklər. Proqnozlara görə, ilk sənədlərdə neftin qiymətinin nisbətən bahalaşacağı gözlənilir.

Azercell Qubada ikinci Eksklüziv mağazasını abunəçilərin ixtiyarına verib

Azercell Telekom yeni konsepsiyaya uyğun mağazalarının sayını paytaxt və regionlar boyu artırmaqda davam edir.

Bələ ki, Azercell martın 2-də Qubada yeni konsepsiyaya uyğun ikinci Eksklüziv mağazasını açılışını edib. Quba şəhəri, Qələbə küç. 12 ünvanında yerləşən bu mağaza ən müasir avadanlıqla təchiz olunaraq yeni Nordic konsepsiyasına uyğun təşkil olunub. Mağazanın xüsusi özəlliyi ofisdə açıq sahələrin mövcudluğu, servislərin və seçim imkanlarının rahatlığıdır. Bələ ki, burada abunəçiləri istədiyi məhsulu müqayisə edə, sınaqdan keçirə bilərlər. Düzgün seçim etməkdə, xidmətləri qoşmaqda və digər məsələlərdə isə

müştərilərə peşəkar satıcılar dəstək olur. Bu mağazada da "izahlı qaimə"

və "addan-ada" əməliyyatları istisna olmaqla, digər müştəri xidmətləri mərkəzlərində təqdim olunan bütün əməliyyatlar icra olunur. Burada abunəçilər mobil texnologiyaların dəstəkləyən mü-

təlif aksesuarları, cihazlar əldə edə, eyni zamanda mobil telefonları kredit və nağd şəkildə ala bilərlər. Qeyd edək ki, Qubada fəaliyyət göstərəcək bu mağaza da həftənin bütün günləri fasiləsiz olaraq səhər saat 9:00-dan axşam 19:00-a qədər abunəçilərin ixtiyarına verilir.

Yeni ofisin açılış günündə Azercell müştərilərinə özəl hədiyyə olaraq daha bir endirimli kampaniyasını təqdim edib. Bələ ki, açılış günündə Quba Azercell Eksklüziv mağaza-

zısından alış-veriş edən müştərilər, xərclədikləri məbləğin döz 50%-i dərjəndə hədiyyə əldə edə bilərlər.

Üvi QARAYEV, "Respublika".

Kürdəmir Rayon Mərkəzi Xəstəxanası AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 1 lot üzrə keçirilir:

Lot-1. Avadanlığın alınması.

Tender iştirakçılarna təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat bağlamada yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər lot üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu ala bilərlər.

Ünvan: Kürdəmir şəhəri, X.İslamzadə 12

İştirak haqqı: Lot-1. 200 (iki yüz) manat

Adı: Dövlət Xəzindədarlıq Agentliyi

Kodu: 21005

VÖEN: 14015555071

Müxbir hesabı: AZ1NABZ0136010000000003944

S.W.I.F.T. CTRAEZ 22

Adı: Kürdəmir Rayon Mərkəzi Xəstəxanası

H/h: AZ-74 CTRE00000000000212731

VÖEN: 5700107781

Əlaqələndirici şəxs: İslamov Tarix.

Əlaqə tel.: (020) 25-5-04-23.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər.

—tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;

—iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

—tender təklifləri qiymətinin 2 faizi həcmində

de bank zəmanəti (zərflər açıldığı gündən ən azı 60 bank günü müddətində qüvvədə olmalıdır);

—Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanı tərəfindən arayış;

—iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;

—iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;

—iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

—iddiaçının müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları, işləri yerinə yetirmək üçün analoji işlərdə təcrübəsi;

—digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır.

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıdakı göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 23 aprel 2018-ci il saat 17:00 tarixinə qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 1 may 2018-ci il saat 17:00-a qədər təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 2 may 2018-ci il tarixdə saat 17:00-da açılacaqdır.

Tender Komissiyası.

Ucar Rayon Mərkəzi Xəstəxanası AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 4 lot üzrə keçirilir:

Lot-1. Dəftərxana ləvazimatları və təsərrüfat mallarının satın alınması

Lot-2. Bərk inventarların alınması

Lot-3. Avadanlıqlar

Lot-4. Diger məşin və avadanlıqların alınması.

Tender iştirakçılarna təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər lotlar üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Ucar rayonu, Oğuz küçəsi 93 (telefon: 0504089268) ünvanından ala bilərlər.

İştirak haqqı:

Lot-1 — 300 (üç yüz) manat

Lot-2 — 500 (beş yüz) manat

Lot-3 — 300 (üç yüz) manat

Lot-4 — 300 (üç yüz) manat.

Hesab: AZ25AIB3205101.994.7700201177

VÖEN: 740068321

Bank: "Kapital Bank"ın Ucar filiali

Kodu: 200770

VÖEN: 9900003611

M/h: AZ37NABZ0135010000000001944

S.W.I.F.T. AIBAZ 2X

Əlaqələndirici şəxs: Rəfal Rəsulov.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. Tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;

2. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

3. Tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

4. Tender təklifi dəyərinin 2 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü ərzində qüvvədə olmalıdır);

5. Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;

6. İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;

7. İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;

8. İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

9. İddiaçının müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları, işləri yerinə yetirmək üçün analoji işlərdə təcrübəsi;

10. Diger sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıdakı göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 23 aprel 2018-ci il saat 17:00-a qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 1 may 2018-ci il saat 17:00-a qədər Ucar rayonu, Oğuz küçəsi 93 ünvanına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 2 may 2018-ci il saat 12:00 tarixdə Ucar Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Oğuz küçəsi-93 ünvanında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender Komissiyası.

Bərdə Rayon Mərkəzi Xəstəxanası AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender 5 lot üzrə keçirilir:

Lot-1. Dəftərxana və təsərrüfat mallarının satın alınması

Lot-2. Yumşaq inventarın satın alınması

Lot-3. Bərk inventarın satın alınması

Lot-4. Avadanlığın satın alınması

Lot-5. Diger məşin və avadanlıqların satın alınması.

Tender iştirakçılarna təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş və imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər lotlar üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş tenderin əsas şərtlər toplusunu Bərdə Rayon Mərkəzi Xəstəxanasından ala bilərlər.

Lot-1 — 300 (üç yüz) manat

Lot-2 — 300 (üç yüz) manat

Lot-3 — 300 (üç yüz) manat

Lot-4 — 300 (üç yüz) manat

Lot-5 — 300 (üç yüz) manat

Təşkilat: Bərdə Rayon Mərkəzi Xəstəxanası Bərdə YXO

H/h: AZ36CTRE00000000000002125131

VÖEN: 4000198001

Bank: "Kapital Bank"ın Bərdə rayon filiali

Kodu: 200372

VÖEN: 9900003611

Müxbir hesab: AZ37NABZ0135010000000001944

S.W.I.F.T. BIK: AIBAZ 2X